

Π Α Ν Δ Ω Ρ Α .

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ, 1866.

ΤΟΜΟΣ ΙΖ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 394.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Γ Η Θ

Θ. ΚΑΡΟΥΣΟΥ.

(Συνέχ. καὶ τέλος. Ἴδε φυλλάδ. 392—393.)

Ἐξάρχοντες οὖν τὸ κεντρικὸν σημεῖον τῆς Συγγραφῆς ταύτης καὶ καταδείξαντες τὸ κύριον μέρος τοῦ Διαλόγου, ἐν ᾧ ἐγκρίεται ὁ τελικὸς αὐτοῦ σκοπὸς, μεταβαίνομεν ἤδη καὶ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν λοιπῶν μερῶν, ἐξετάζοντες κατὰ πόσον ἕκαστον αὐτῶν συντείνει εἰς συμπλήρωσιν τῆς θεμελιώδους ἐννοίας καὶ εἰς εὐρυθμον ἀνάπτυξιν τῶν διαφόρων αὐτῆς φάσεων· διότι, καὶ τοῦτο ὡς ἐν παρόδῳ εἰρήσθω, ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν πάντοτε ὑπ' ὄψιν, πρὸς ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν Πλατωνικῶν Διαλόγων, ὅτι αἱ ὑφ' ἐνὸς ἐκάστου τῶν διαλεγομένων προσώπων ἐκφερόμεναι δοξασίαι, ἀρχαί, σκέψεις, καὶ τοὶ πολλαὶ προοίους τῆς συζητήσεως ἀναιροῦνται καὶ ἐξελέγχονται πρὸς ἐαυτὰς ἀντιφάσκουσαι, δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἐκλαμβάνωνται ὡς ἀρχαὶ καὶ ἄσκοποι, ἀλλ' ὡς διάφοροι ἐπόψεις ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ὡς ἀναγκαῖαι στιγμαὶ καὶ διαδοχικὰ στάδια τῆς λογικῆς ἀναπτύξεως τοῦ προτεθέντος ζητήματος.

ὑπὸ τοῦ κανόνος λοιπὸν τούτου καὶ ἡμεῖς νῦν χειραγωγούμενοι πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς σημασίας καὶ τῆς εἰδικῆς ἀξίας ἐνὸς ἐκάστου τῶν εἰσαγομένων προσώπων, κατὰ πρώτην ἐπιβολὴν ἀντιλαμβάνομεθα καθόλου ὅτι οἱ πέντε προηγούμενοι λόγοι, οἵτινες δεόν νὰ θεωρῶνται ὡς τὰ ὑπόβαθρα τοῦ Σωκρατικοῦ, ἐνῶ ἔχουσι τοῦτο κοινὸν ὅτι ἅπαντες ἐνθουσιωδῶς ἐξυμνοῦσι τὸν ἔρωτα, οὐχὶ τὸν ποταπὸν καὶ πάνδημον ἀλλὰ τὸν ἠθικὸν καὶ ἅγιον, ὃν μόνη ἡ ἀληθὴς φιλοσοφία δύναται νὰ παγιώσῃ ἐπὶ ἐδραίων βάσεων, φέρουσι ὅμως καὶ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς ἀπ' ἀλλήλων διαφορᾶς καὶ διακρίσεως ἐφ' ὅσον συνέχονται καὶ συσχετίζονται οὕτως, ὥστε ὁ ἐφεξῆς, ἐπόμενος χρησιμεύει ὡς συμπλήρωμα ἢ τροπολογία καὶ ἐπανόρθωσις τοῦ ἀμέσως προηγουμένου. Διεξερχόμενοι οὖν ἰδίᾳ ἕκαστον τῶν λόγων τῶν πρώτων πέντε συνδαιτυμόνων ἰδοῦ ὅ,τι πορίζομεθα.

Ὁ Φαῖδρος πρωτολογῶν πραγματεύεται τὸ θέμα τοῦ ἐπιπολιῶς καὶ ἄνευ πρωτοτυπίης τινὸς, ὀρμώμενος ἀπὸ κοινῶν καὶ καθημαζευμένων ἐννοιῶν καὶ παραστάσεων. Ἀλλ' εἰ καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ στερεῖται φιλοσοφικῆς βαθυνοίας ἐμπερικλείει ὅμως ἐν ἐκυτῶ τὰ πρώτα σπέρματα τῶν ἐπομένων. Ἐπαινῆ μόνον τὸν ἔρωτα διὰ τὴν ἀρχαιότητα τοῦ γένους του καὶ διὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ πηγάζουσαν ὠφέλειαν καθὸ παρο-

ξύνοντος τὸς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἀρετὴν μάλιστα δὲ εἰς τὴν ἀνδρίαν καὶ γενναιοῦτητα.

Ὁ Πausανίας, ἐκπνεοῦμενος τὸν λόγον τοῦ Φαίδρου, παρατηρεῖ ὅτι ὄφειλε νὰ προηγηθῆ διακρίσεις τις, νὰ διακριθῆ ὁ ἔρωσ εἰς πάνδημον καὶ οὐράνιον. Καὶ δὲν ἀρνούμεθα μὲν ὅτι ἡ διακρίσις αὕτη δεικνύει χαρακτηριστὰ ὀπωσῶν φιλοσοφικὴν, περιέχει ἐν δυνάμει στοιχείον τι διαλεκτικῆς — ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ὁμολογητέον ὅτι εἶναι ἀπλῶς ὑποκειμενικῆ, διότι ὁ Πausανίας ποιεῖται αὐτὴν ἀπλῶς κατὰ τὸ δοκοῦν, δὲν τὴν ἀρύεται ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ ἀντικειμένου, ἐνῶ ἄλλως θέτει ὡς βάσιν τῶν σκέψεων του τὴν ἀδιαφορίαν μεταξὺ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ, μεταξὺ καλοῦ καὶ αἰσχροῦ. Πᾶσα πράξις, λέγει, αὕτη καθ' ἑαυτὴν θεωρουμένη, δὲν εἶναι οὔτε καλὴ οὔτε αἰσχρὰ, ἀλλ' ὁ τρόπος καθ' ὃν πράττεται προσδιορίζει τὸ ποιὸν αὐτῆς. Οὕτω καὶ τὸ ἔρῶν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δὲν εἶναι οὔτε καλὸν οὔτε αἰσχρὸν, ἀλλ' ἐντίμως μὲν πραττόμενον εἶναι καλόν, τούναντίον δὲ αἰσχρὸν. Οἱ ὑπὸ τοῦ οὐράνιου ἔρωτος ἐμπνεόμενοι, προσθέτει, παιδεραστοῦσιν οὐχὶ ἕνεκεν ἡδονῆς ἀλλ' ἕνεκα ψυχικῆς καὶ διανοητικῆς καλλιέργειας καὶ μορφώσεως. *Εἰς τοιοῦτον λοιπὸν ἑραστὴν τὸ νὰ χαρίζεται ὁ ἐρώμενος εἶναι πρέπον καὶ νόμιμον.* Ἐντεῦθεν οὖν ἔπεται ὅτι καὶ ὁ Πausανίας δὲν εἰσέδυσεν εἰς τὴν πραγματικὴν δυνάμιν τοῦ θείου ἔρωτος, μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ τὸν ἔρωτα τῆς ψυχικῆς ἀρετῆς ἀπηλλαγμένον καὶ ἀμιγῆ πάσης ἀλόγῳ ὀρέξεως καὶ ὕλικῆς ἀπολαύσεως.

Τὸν λόγον τοῦ Πausανίου συμπληρῶν Ἐρυσίμαχος ὁ ἱατρὸς ἐξετάζει τὸ πρᾶγμα ὡς φυσιοδίφης, ἐκλαμβάνων τὸν ἔρωτα κατ' εὐρυτέραν σημασίαν ὡς τὴν δυνάμιν ἐκείνην τὴν ἐπεκτεινομένην οὐχὶ μόνον ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄντα, ἧτις τὰ ἐναντία καὶ διαφερόμενα φέρει εἰς ἀρμονίαν καὶ ὁμόνοιαν. Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τῆς θεωρίας του ἐραζέσκει παραδείγματα ἐκ τῆς ἱατρικῆς, τῆς μουσικῆς, τῆς ἀστρονομίας καὶ ἄλλων ἐπιστημῶν. Ἐντεῦθεν δὲ λαμβάνων τὸ ἐνδόσιμον ἵνα ἐπικρίνη τὸν Ἡράκλειτον εἰπόντα ὅτι τὸ ἐν ἦτοι τὸ πᾶν ἀντιφερόμενον αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ παράγει τὴν συμφωνίαν, ὡς ἡ ἀρμονία τῆς λύρας συνίσταται εἰς τὴν συμφωνίαν τῶν ἐναντίων καὶ διαφερομένων, τοῦ ὀξεοῦ καὶ βαρέος, παρατηρεῖ ὅτι εἶναι πάντῃ ἀτοπον τὸ ν' ἀντιφέρνηται ἡ ἀρμονία, ἢ νὰ προκύπτῃ ἐξ ἀντιφερομένων, ἀλλ' ὅτι ἴσως ὁ Ἡράκλειτος διανοεῖτο ὅτι ἐκ τῶν πρότερον μὲν ἀντιφερομένων ὕστερον δὲ ὁμοιοῦντων γίνεται ἡ ἀρμονία· διότι ἀδύνατον νὰ γίνεται ἀρμονία ἐξ ἀντιφερομένων ἐν ὅσῳ ἀντιφέρονται. — Ἀλλ' ὁ Ἐρυσίμαχος ἀπέδωκεν εἰς τὴν λέξιν ἔρωσ εὐρυτάτην σημασίαν, διότι, ὡς ὀρθῶς ἐλέγχει αὐτὸν μετὰ ταῦτα ὁ Σωκράτης, δὲν

πρόκειται λόγος περὶ τοῦ καθόλου ἔρωτος τοῦ ἐπικρατοῦντος ἐπὶ πᾶσαν τὴν φύσιν, ἀλλὰ περὶ τοῦ εἰδικοῦ ἐκείνου ἔρωτος τοῦ ἀφορῶντος εἰς τὸν ἀνθρώπον. Ὄθεν, ἀντὶ νὰ πραγματοποιηθῆ ὁ Ἐρυσίμαχος τὸ ζήτημα ὑπὸ *φυσιολογικῆς*, τὸ ἐπραγματεύθη ὑπὸ *φυσιολογικῆς* ἑποψίν· ἐπομένως δὲ ὑπέπεσεν εἰς τὸ ἀμάρτημα τῶν ὕλοφρόνων, ἐξηγουμένων τὸν νοῦν οὐχὶ ὡς τὴν αἰτίαν ἀλλ' ὡς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς φύσεως.

Μετὰ τὸν τοῦ Ἐρυσίμαχου λόγον ἔπεται ὁ τοῦ Ἀριστοφάνους τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ, ὅστις, συνωδᾷ πρὸς τὸν χαρακτηριστὰ του, ἀναμιγνύει τὰ σπουδαῖα μετὰ τῶν ἀστείων. Ἀποκαλεῖ τὸν ἔρωτα ἄριστον ἐπίκουρον καὶ ἱατρὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, διότι συνάπτει εἰς ἐν δύο πρόσωπα ῥέποντα ἀμοιβαίως πρὸς ἄλληλα. Ὄθεν ὁ ἔρωσ συνίσταται, κατὰ τὸν Ἀριστοφάνη, εἰς τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ἐπιθυμῶν τὸ ἑαυτοῦ ἡμισυ σπεύδει πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας ταύτης. Ἴνα δὲ ἐξηγήσῃ τὴν φυσικὴν αἰτίαν, δι' ἣν οἱ ἀνθρώποι ἐξ ἀμοιβαίου ἔρωτος τείνουσιν αὐτομάτως πρὸς ἀλλήλους, διηγείται τὸν περὶ τῶν ἀνδρογύνων μῦθον, ὅστις, ὡς οἱ πλείστοι τῶν Πλατωνικῶν μύθων, εἶναι φύραμα φαντασιώδους ἀναπλάσεως καὶ φιλοσοφικοῦ τινος διανοήματος. Μὴ ὑπολάβωμεν δὲ ὅτι ὁ Πλάτων ἐκ προμελέτης μεταχειρίζεται τοὺς μύθους ἵνα ὑπὸ τὸ περιβλήμα αὐτῶν καλύψῃ ἢ συσκιᾷσῃ βαθυτάτας ἀληθείας. Ἀπειναντίας, ὅσῳ δὲν ἠδύνατο διὰ τῆς διαλεκτικῆς μεθόδου νὰ μετατρέψῃ εἰς φιλοσόφημα τὸ ἀντικείμενον του, νὰ μεταποιήσῃ τὸ αἰσθητικὸν εἰς μεταφυσικὴν ἔννοιαν, ὅσῳ δὲν ἠδύνατο τὴν ἀδυναμίαν του πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν φιλοσοφικῶν λόγων τῆς πραγματικότητος, ἀσμένως παρεδέχετο ὅτι εἰς τὴν ἠρησκευτικὴν πίστιν, εἰς τὰς ἀρχαίας παραδόσεις τοῦ ἔθνους του ἐγκρίεται δυνάμεις τις τῆς ἀληθείας, εἰς ἣν ὄφειλε καὶ αὐτὸς ὁ φιλόσοφος νὰ κλινή τὸν αὐχέναν.

Ἀλλ' ὁ μῦθος οὗτος τοῦ Ἀριστοφάνους ἀποκλειστικῶς στρέφεται εἰς ἐξήγησιν τῆς αἰτίας τοῦ φυσικοῦ τούτου φαινομένου τῆς ἀμοιβαίας δύο ἀτόμων συμπαιθείας καὶ κλίσεως· ἀλλ' οὐδεμίαν γίνεται διάκρισις μεταξὺ τοῦ σωματικοῦ ἔρωτος, οὐδεμίαν δίδεται ὀδηγία διὰ τίνων μέσων δύναται τις νὰ προβιβάζηται εἰς τὸν τοῦ θείου ἔρωτα. Ὄθεν προσφυῶς ἐπικρίνει τὸ ἐλλειμματώδες τοῦ λόγου τοῦ ὁ Σωκράτης διαμαρτυρούμενος κατὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐκτεθείσης ἀρχῆς, ὅτι ὁ ἔρωσ συνίσταται εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἡμίσεως· διότι οἱ ἀνθρώποι, λέγει, δὲν ἐρῶσιν οὔτε τὸ ἡμισυ, οὔτε τὸ ὅλον, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἀγαθόν· τεκμήριον δ' ἔστω ὅτι ἀσμένως ἀποτέμνονται καὶ πόδας καὶ χεῖρας, ὅταν συναισθάνωνται αὐτὰ οὐχὶ ἀγαθὰ ἀλλ' ἐπιβλαβῆ, εἰ καὶ τὰ μέλη ταῦτα εἰσιν οἰκεῖα αὐτοῖς καὶ ἴδια.

Τὸν Ἀριστοφάνη διαδέχεται πέμπτος ὁ Ἀγάθων, ὅστις ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου του προτάττει λογικὴν τινα καὶ συνάδουσαν πρὸς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος διχοτομίαν, ἐπαγγελλόμενος ὅτι πρῶτον μὲν θέλει ἐκθέσειν ὁποῖος εἶναι ὁ ἔρωσ ὕστερον δὲ τίνα τὰ δῶρά του. Πλὴν ἀμέσως ἐφεξῆς παραβιάζει τὸν ὑπ' αὐτοῦ τεθέντα κανόνα τῆς ὀρθῆς διαιρέσεως· διότι, ἀντὶ νὰ ὀρίσῃ πρῶτον ἀκριβῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἔρωτος καὶ ἐκ τοῦ ὀρισμοῦ τούτου νὰ ἐξάξῃ κατὰ λογικὴν ἀνάγκην τὰς ιδιότητάς του, ἐπιχειρεῖ μετὰ στόμφου νὰ ἐξυμνήσῃ τὸ κάλλος καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ Θεοῦ πλεονεκτήματα· «Φημί οὖν ἐγὼ πάντων θεῶν» εὐδαιμόνων ὄντων ἔρωτα, εἰ θέμις καὶ ἀνεμέσῃτον» εἰπεῖν, εὐδαιμονέστατον εἶναι αὐτῶν κάλλιστον ὄντα καὶ ἄριστον. Ὁ λόγος του ἐξελέγχεται κενὸς φιλοσοφικῶν ἐνοιῶν καὶ ἐπιπόλαιος· πνέει μὲν τρυφερᾶς αἰσθηματικότητος, ἀλλ' ἐλλείπει παντάπασιν οὐσιώδους καὶ θετικοῦ ἐμπεριεχομένου. Ὁ Ἀγάθων εἰσάγεται ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἀκριβῶς ἀπομιμούμενος Γοργίαν τὸν διδάσκαλόν του, διότι κατὰ κῆρον μεταχειρίζεται τὰ ἔντεχνα ἐκείνα τοῦ λόγου περικοσμήματα, οἷον τὸ ὑπέροκμον καὶ τετορνευμένον τῶν λέξεων, τὸ ἐπιτετηθευμένον τῶν παρίσων καὶ ὁμοιοτελεύτων κώλων, τὸ σφιστικὸν καὶ ἀργὸν τῶν ἐπιχειρημάτων, πλὴν ἄνευ ἐσωτερικῆς ὑποστάσεως, ἄνευ λογικῆς ἰσχύος καὶ δραστηριότητος.

Καὶ τίς δὲν ἐξεπλάγη, ἀναφωνεῖ ὁ Σωκράτης ἐιρωνευόμενος, ἀκούσας τὸν λόγον τοῦ Ἀγάθωνος, τὸν οὕτω καλὸν καὶ ποικίλον, τὸν κεκοσμημένον μετὰ τοσοῦτον θαυμασίου κάλλους λέξεων καὶ φράσεων; Τὸ ἐγκώμιον τοῦ Ἀγάθωνος μοὶ ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην τὸν Γοργίαν, ὥστε ἀληθῶς συνέβη εἰς ἐμὲ τὸ παρὰ τοῦ Ὀμήρου λεγόμενον (1), ἐφοβούμην μήπως ὁ Ἀγάθων περαινῶν τὸν λόγον του ἐπιπέμφῃ ἐπὶ τὸν ἐμὸν τὴν κεφαλὴν τοῦ Γοργίου ὡς ἄλλης Γοργόνος, τοῦ δεινοῦ ἐκείνου ῥήτορος, καὶ ἀπολιθώσας με μὲ καταστήσῃ ἄφρωνον. Ἐντεῦθεν δὲ λαμβάνων ἀφετηρίαν ὁ Σωκράτης πρῶτον μὲν καταδεικνύει τὸ ἀνεπαρκὲς καὶ σαθρὸν τῆς μεθόδου τῶν μέγχι τοῦδε ἐγκωμισάντων τὸν ἔρωτα, οἵτινες πᾶσαν σπουδὴν κατέβηλον πῶς ν' ἀναθέσωσι τὰς μεγίστας τελειότητας εἰς τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐγκωμίων των, ἀδιαφοροῦντες εἴτε ἀληθῆ εἴτε ψευδῆ εἶναι τὰ παρ' αὐτῶν λεγόμενα· δεύτερον δὲ ἀνευρίσκει ὡς αἴτιον τῆς ὀλισθηρᾶς ταύτης πορείας των ὅτι, ἀντὶ τοῦ νὰ ἐπιδώκωσι τὸ ἀληθὲς ἀντικείμενον τῆς διανοίας, τὸ ἀπόλυτον καὶ αἰδιον καλόν, ἀσχοιοῦνται περὶ τὸ σχετικὸν καὶ πεπερασμένον· τρίτον δὲ καὶ τελευταῖον ἐπανάγει τὸν ἀκροατὴν εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ὑψίστην ἔννοιαν τοῦ ἀπολύτου καλοῦ καὶ

(1) Ὀδυσ. Α'. 632.

ἀγαθοῦ, οὐτινος ὁ ἔρωσ τείνει ὅπως μᾶς φέρῃ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἀληθοῦς εὐδαιμονίας καὶ μακαριότητος. Ὄθεν τὸ κύριον τέλος τοῦ Συμποσίου, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ προεκτεθέντος Σωκρατικοῦ λόγου, εἶναι νὰ ἐξκριθῶσιν τὰ οὐσιώδες τῆς φιλοσοφίας ἀντικείμενον, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἔννοια τοῦ αὐτοτελοῦς ἀγαθοῦ ἀνεξαρτήτου τῆς πεπερασμένης τοῦ ἀνθρώπου γνώσεως, ὑπερτέρου πάσης ἐμπειρίας καὶ αἰσθητικῆς ἀντιλήψεως. Οἱ δὲ προηγούμενοι λόγοι προτάττονται ὑπὸ τοῦ Συγγραφέως ὅπως δι' αὐτῶν ἐκτεθῶσιν αἱ περὶ τοῦ ἔρωτος ποικιλίαι γνωματεύσεις σοφῶν ἀνδρῶν, μᾶλλον ἢ ἥττον ἀτελεῖς, ἀπασαί δὲ ὀριστικῶς ἀναγόμεναι εἰς τὴν τοῦ Σωκράτους θεωρίαν ὡς ἡ κορωνὴς αὐτῶν καὶ τὸ κεφάλαιον, συνάμα δὲ ὅπως οἱ λόγοι οὗτοι, ἀντιπαραβαλλόμενοι πρὸς τὸν Σωκρατικόν, παράσχωσι ψηλαφητὴν ἀπόδειξιν κατὰ πόσον ἐξαρτᾶται ἡ τῆς ἀληθείας εὑρεσις ἐκ τῆς ὀρθῆς ἐρεύνης, ἐκ τοῦ εὐμεθόδου τρόπου τῆς συζητήσεως· διότι, ἐνῶ οἱ λοιποὶ ῥήτορες, παραμελήσαντες τὸν ἀκριβῆ ὀρισμὸν τοῦ ἔρωτος, τρέπονται ἀμέσως καὶ ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν ἔπαινον αὐτοῦ μηδὲν ἀνασκοποῦντες ἂν αἱ εἰς αὐτὸν ἀνατιθέμεναι ιδιότητες ἐνυπάρχουσιν ὄντως ἐν τῇ φύσει του, ὁ Σωκράτης ἀπεναντίας διὰ τῆς ἀπὸ τῶν γνωστῶν ἐπὶ τὰ ἄγνωστα βαθμιαίας προβάσεως, διὰ τῆς ἀκριβοῦς ἀποσυνθέσεως τῶν στοιχείων τῆς ἐνοίας τοῦ ἔρωτος καὶ διὰ τῆς ἐκ τῶν ὁμολογηθέντων ἐξαγωγῆς ἀναγκαίων συνεπειῶν, διαχέει φῶς καὶ ἐνέργειαν ἐπὶ τοῦ συζητουμένου θέματος, καὶ διὰ τῆς ἀκαταμαχῆτου λογικῆς ἰσχύος ἐπισπᾷ εἰς ἑαυτὸν τὴν τῆς διανοίας ἀποδοχὴν καὶ συγκατάθεσιν.

Διασαφῆσαντες οὖν τὴν κυρίαν ἰδέαν καὶ τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ ἄλλου συγγραμματος, ὑπολείπεται ἡμῖν ἡδὴ ἵνα ἐπὶ τέλος ἐξηγήσωμεν καὶ τὸν σκοπὸν, ἐν προέθετο ὁ Πλάτων εἰσαγαγὼν ἐν τῷ Συμποσίῳ τὸν Ἀλκιβιάδην, ἀναδεχόμενον ἢ ἀπαγγεῖλη ἐγκώμιον οὐχὶ τοῦ θείου ἔρωτος, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ δαιμονίου ἀνδρὸς τοῦ Σωκράτους καὶ νὰ καταριθμήσῃ τὰς πρωτοτυπίας του (ἀτοπίας).

Ὁ Πλάτων, καίτοι ἀδιαλείπτως μεταρσιούμενος εἰς τὸ ὑπεραισθητικὸν καὶ ὑπερκόσμον, καταβαίνει ὅμως συνήθως ἐκ τοῦ ὕψους τῆς ἰδέας καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ταπεινὴν σφαιρὰν τῆς ἐμπειρίας, ἢ ἄλλως ἀποπειρᾶται ὅπως παρακολουθῆ τὸ ἰδεῶδες, τὸ νοητὸν καὶ εἰς τὴν διὰ τοῦ αἰσθητικοῦ κόσμου ἐμφάνειαν αὐτοῦ καὶ ἐξωτερίκευσιν. Ὄθεν καὶ ἐν τῇ προκειμένη περιπτώσει, ἀφοῦ ἐξέθηκε τὴν περὶ τοῦ ἀπολύτου καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ θεωρίαν του, ἀφοῦ παρέστησε τὸν Σωκράτη εὐαγγελιζόμενον τοῖς ἀνθρώποις τὰς μυστηριώδεις περὶ τοῦ καλοῦ ἀληθείας τὰς οἰονεῖ ἄνωθεν αὐτῷ ἀποκαλυφθείσας διὰ τοῦ ἱεροῦ προσώπου τῆς Διοτίμας, ὄφειλεν ἀκολούθως νὰ διασκε-

δάση ἀπὸ τὰς ψυχὰς τῶν ἀναγνωστῶν τὴν τυχὸν ἀνακυρμένην ὑπόνοιαν μήπως τοῦτο τὸ ὑπερκότμον τῆς φιλοσοφίας ἀντικείμενον ἦναί τι ἀνυπόστατον, ἀπλοῦν τῆς φαντασίας ἄθυρμα. Πρὸς τὸν σκοπὸν οὖν τοῦτον ὁ Πλάτων μετὰ σπανίας ἐπιδειξιότητος εἰσάγει τὸν Ἀλκιβιάδην ἐγκωμιάζοντα τὸν Σωκράτη, ὡς τὸ ζῶν ἀπεικόνισμα τῆς ὑπὸ τῆς Διοτίμας διατυπωθείσης ἰδέας τοῦ ἀγαθοῦ, ὡς τὴν τερατουργοῦσαν δὴν αὐτὴν ἦτις ἀπέναντι τοῦ κακοῦ κόσμου παράγει νέον τινὰ καὶ τῶς ἀγνωστον εἰς τοὺς ἀνθρώπους βίον, ὡς τὸν ὑποκρυμμένον καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ φιλοσοφικοῦ ἔρωτος, ὅπερ πᾶς τις δύναται νὰ μιμηθῆ, ἀρκεῖ μόνον νὰ ὑποστῆ, ὡς ὁ Σωκράτης, τὴν ἠθικὴν πάλην κατὰ τῶν αἰσθητικῶν ὀρμῶν καὶ ὀρέξεων· διότι ὁ φιλοσοφικός ἔρως δὲν εἶναι ἀπλῆ θεωρία καὶ παθητικότης, ἀλλὰ καὶ πρᾶξις καὶ ἐνέργεια. Εἰσχυρόμενος δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης ὡς μεθίων γίνεται ἔτι μᾶλλον ἀξιόπιστος, ἐφ' ὅσον ὑποτίθεται ὅτι οὐδὲν τι δύναται ν' ἀποκρύψῃ ἢ νὰ προσποιηθῆ, ἀλλ' ὅτι εὐκρινῶς καὶ μετὰ παύρησιν ἐξομολογεῖται τὰ πλεον ἀπόκρυφα τῆς καρδίας του, κατὰ τὴν παροιμίαν οἶτος καὶ παῖδες ἀληθεῖς. Ἀπεικονίζει τὸν Σωκράτη ὡς τὸν ὄντως ἔραστὴν, ὅστις οὐ μόνον αὐτὸς ὀρέγεται τῆς πνευματικῆς καλλονῆς ἀλλὰ καὶ τὸν ἐρώμενον διὰ τῆς γοητευτικῆς δυνάμεως τῶν λόγων του καθοδηγεῖ εἰς πᾶν εἶδος ἀρετῆς καὶ φρονήσεως· ἐκθειάζει τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἐγκρατείας καὶ σωφροσύνης του, ὅστις, καὶ τοὶ πειρασθεῖς καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου διὰ τῶν θεληγῆτρων του, οὐδέποτε ἐξώκειλεν εἰς ἀθέμιτον ἔρωτα, τέλος δὲ ἐνθουσιωδῶς περιγράφει τὴν σωματικὴν καρτερίαν καὶ τὴν ψυχικὴν ἀνδρίαν του, δι' ὧν, ὑπέρτερος γινόμενος πάσης κκοκαθείας, παντὸς κινδύνου καὶ φόβου, ἀνέτως ἐπεδίδετο εἰς τὴν τοῦ θεοῦ μελέτην καὶ τὴν τῆς ἀρετῆς ἐνάσκασιν. Ὄθεν ἡ ἀνυπόκριτος καὶ ἀψευδής τοῦ Ἀλκιβιάδου μαρτυρία χρησιμεύει πρὸς στήριξιν καὶ κύρωσιν τῆς ἀληθείας ταύτης ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ὄντως ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ, οἷαν διηρημένους ἡ Ἱέρεια, ἔσχεν ὀρατὴν μορφήν καὶ ἐναρκώσιν εἰς τὴν τοῦ Σωκράτους προσωπικότητα.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐπιθῶμεν πέρασ εἰς τὴν πραγματείαν ταύτην, δεόν νὰ μὴ παραδράμωμεν καὶ τὴν τελευταίαν σκηνὴν τοῦ δραματικοῦ τούτου διαλόγου, ἐνθα ὁ Σωκράτης παριστάνεται συζητῶν μετὰ τοῦ κωμικοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τοῦ τραγικοῦ Ἀγάθωνος δι' ὅλης τῆς νυκτός μέχρις ὄρθρου περὶ τῶν δύο πρωτίστων μερῶν τῆς δραματικῆς ποιήσεως καὶ ἀναγκάζων αὐτοὺς νὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι εἶναι ἴδιον τοῦ αὐτοῦ Ποιητοῦ νὰ συνθέτῃ κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν καὶ ὅτι ὁ ἐπιτήδειος τραγωδοποιὸς εἶναι ἐν σμάτῳ καὶ κωμωδοποιός. Καὶ τοῦ ἐπιλόγου δὲ τοῦ-

του τὸ σημαίνον πειρατέον ὅπως ἐννοήσωμεν εὖ εἰδότες ὅτι εἰς τὰ Πλατωνικὰ καλλιτεχνήματα οὐδὲν τι καίται τυχαίως καὶ ἀκόπως· βίπτοντες οὖν ἑκαστικὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς ὄλης συγγραφῆς, ἐπὶ τε τῶν μετασχόντων τῆς συνδιαλέξεως προσώπων καὶ ἐπὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἕκαστον αὐτῶν ἐπραγματεύθη τὸ περὶ τοῦ ἔρωτος ζήτημα, κατανοοῦμεν ὅτι, καὶ τοὶ ὄντες οἱ μὲν ἐξ αὐτῶν ῥήτορες, οἱ δὲ φυσιοδίφαι, οἱ δὲ ποιηταί, κατεδείχθησαν ἄπαντες μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπιπόλαιοι καὶ ἀδέξιοι συζητηταὶ ἀπέναντι τοῦ Σωκράτους, ὅστις, ἐκπροσωπῶν τὴν ἰδέαν τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφίας, ἐπίσταται ἵνα προβῆ κανονικῶς καὶ εὐμεθόδως εἰς ἀνίχνευσιν καὶ προσδιορισμὸν τῆς φιλοσοφικῆς ἐννοίας τοῦ ἔρωτος. Διὰ μόνης ἄρα τῆς φιλοσοφίας, τῆς δεσποινίδος τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, εἰσδύομεν, κατὰ τὸν Πλάτωνα, εἰς τὰ ἀπόρρητα τῆς φύσεως καὶ τοῦ πνεύματος. Ὑπὸ μόνης αὐτῆς ποδηγετούμενοι κατανατῶμεν ἀσφαλῶς καὶ ἀπειστήτως εἰς τὴν τῆς ὑπερτάτης ἀληθείας ἐπίγνωσιν. Ἡ αὐτὴ δὲ αὕτη πρακτικὴ ἰσχὺς καὶ περὶ τοῦ ἐπιλόγου, ἐνθα περ ὁ συγγραφεὺς ἐξαιρετικῶς ἐπεμφαίνει τὴν ὑπεροχὴν τῆς φιλοσοφίας ἐπὶ τῆς ποιήσεως, ἐφ' ὅσον ἡ μὲν ποιήσας, κατὰ τὴν Πλατωνικὴν θεωρίαν (1), εἶναι ἐμπνευσίς ἄνευ νοῦ, ἄνευ συνειδήσεως· ἐπομένως οἱ ποιηταὶ φύσει κλίνοντες εἰς ὠρισμὸν τι εἶδος ποιήσεως μονομερῶς εἰς τοῦτο ἐπιδίδονται· ἡ φιλοσοφία ὁμῶς ἦτις ἐχουσα συνείδησιν τῶν διανοητικῶν ἐργασιῶν της ἐκ τῶν καθ' ἕκαστα ἀνατρέχει εἰς τὰ καθόλου, ἐκ τούτων δὲ πάλιν προχωρεῖ μέχρι τοῦ καθολικωτάτου ὄντος, τοῦ ἀπολύτου, ἀνευδότης ἐπιδιώκουσα τὴν εἰς ἐνότητῃ ἀναγωγὴν τῶν ἀντιθέτων, ὑπερνικῆ καὶ τὴν ἐν τῇ δραματικῇ ποιήσει ἀναπτυσσομένην ἀκροτάτην ἀντίθεσιν τῆς κωμωδίας καὶ τῆς τραγωδίας, αἴρει τὴν διάκρισιν ταύτην καὶ συνάπτει εἰς ἓν τὰ διστάτα καὶ πρὸς ἄλληλα ἀντιφερόμενα, ἐφ' ὅσον ὁ φιλόσοφος ποιητὴς δεόν νὰ ἦναι κωμωδοποιὸς συνάμα καὶ τραγωδοποιός (2). Ὄθεν ὁ Πλάτων, ὅστις δικαίως δύναται νὰ ἐπικληθῆ ὁ κατ' ἐξοχὴν δραματικός φιλόσοφος ἕνεκα τοῦ δραματικοῦ στοιχείου τοῦ κατὰ μέγα μέρος ἐπικρατούντος εἰς τοὺς φιλοσοφικούς αὐτοῦ διαλόγους, ὅστις ἐν τῷ Συμποσίῳ παρέσχεν ἡμῖν ἄριστον δοκίμιον φιλοσοφικῆς κωμωδίας παραστήσας τὸν Σωκράτη ἰλαρῶς καὶ εὐθύμως ἐν πότοις καὶ θαλίαις συζητοῦντα μετὰ τῶν φίλων του περὶ ἔρωτος, ποι-

(1) Πάντες γὰρ οἱ τε τῶν ἐπῶν ποιηταὶ οἱ ἀγαθοὶ οὐκ ἐκ τέχνης, ἀλλ' ἔνθεοι ὄντες καὶ κατεχόμενοι πάντα τὰ κατὰ λόγου ποιήματα καὶ οἱ μελοποιοὶ οἱ ἀγαθοὶ ὡσαύτως—καὶ οὐ πρότερον οἷός τε ποιεῖν (ὁ ποιητὴς), πρὶν ἔνθεός τε γένηται καὶ ἔκρωσιν καὶ ὁ νεὺς μηκέτι ἐν αὐτῷ ἐνθ' ἕως δ' ἂν τοῦτο ἔχῃ τὸ κτήμα, ἀδύνατός ἐστι ποιεῖν καὶ χρησιμεύειν. (1α).

(2) Παράδ. F. Michelis Πλατ. Φιλοσ. τμήμ. Β'.

όμενος ἤδη ἐν τέλει τοῦ παρόντος διαλόγου μνεῖαν τῆς στενῆς συναφείας καὶ σχέσεως τοῦ κωμικοῦ καὶ τραγικοῦ δράματος, οὐδὲν ἄλλο βεβαίως ὑποδλοῖ εἰ μὴ ὅτι προτίθεται νὰ διδάξῃ καὶ τραγωδίαν εἰσάγων τὸ αὐτὸ πρόσωπον, τὸ πρότυπον τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφίας, κατὰ τὰς τελευταίας ὥρας τοῦ βίου του σεμνοπεπεῶς διαλεγόμενον περὶ ἀθανασίας ψυχῆς, καὶ προσβλέπον τὸν θάνατον μετ' ἀνδροκυ ὀρόρους καὶ ἠρωϊκῆς αὐταπαρνήσεως, οἷαν ἐμπνεῖ αὐτῷ ἡ ἀδιάσειστος πεποιθήσας εἰς τὰς φιλοσοφικὰς ἀρχὰς του καὶ ἡ ὑπερέρα ἐκείνη δύναμις τῆς καθαρᾶς ἠθικῆς τῆς συνειδήσεως. Ἐν ἄλλοις ῥήμασιν ὁ Πλάτων περαίνειν τὸ Συμποσίον ὑπανίττεται τὴν συγγραφὴν τοῦ μετ' αὐτοῦ στενωῶς συναπτομένου τραγικοῦ διαλόγου τοῦ Φαίδωνος, οὕτινος ἡ ἀνάλυσις ἀποτελέσει τῆς προσεχοῦς ἡμῶν μελέτης τὸ ἀντικείμενον.

Ἐν Κεφαλληνίᾳ τῇ 10 Ἀπριλίου 1866.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ

Περὶ τῆς ἰταλικῆς ἐπιβροχῆς ἐπὶ τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων.

ΓΙΩ ΤΟΥ ΚΛΗΡΗΤΟΥ

Γ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ,

ἐπιμελητοῦ τοῦ ἑλλην. ἐκπαιδευτηρίου.
(Συνέχ. 18ς φυλλάδιον 393).

Μχοῦκωμα (böcca στόμα) ἔνθεσις, μπουκόνω, μπουκουναία.

Σούπα, suppa, zuppa γ. soupe, ῥόφημα.
Μανέστρα minestra, ῥόφημα (διάφορον εἶδος ὁ τουρκ. τσορβας. Τὸ βραστόν οἱ ἐν Βλαχίᾳ Ἕλληνας λέγουσι βλαχ. ῥασόλ. οἱ ἐν Βιέννη γερμ. ρίνφλάις κτλ. Φιδές λ. fides (χορδῆ, πρβ. σφίδη χορδῆ Ἠσυχ. Κορ.)

Μακαρόνια, maccheroni.
Ἰντράδα (τὸ δ. ἐπὶ τὸ ἰσπανικώτερον) entrada.
Στουπάτο stufato, γ. étouffée.
Καπόνι cappone, γ. chapon, τομίας ἀλεκτρύων, κάπων.

Πατάτες patate, γεώμηλα.
Σαλισσότο salsicciotto, ἄλλας (ἄλ....)
Σαρδέλα sardella, μινιάς.
Λαρδί lardo, γ. lard τὸ χοίρειον λίπος.
Κασκαβάλι cacio di cavallo, καλαυρικός τυρὸς, χρήσιμος εἰς τοὺς ἵππους διὰ τὸ σχῆμα.
Σαλάτα salata (ἀλ....)

Σαλαμοῦρα salamoja, ἄλμη.
Ἀλιάδα agliata, σκοροδάλμη.
Μουστάρδα mostarda, σίναπι.
Φέτα (ἄρτου κλ.) fetta καὶ φελί ὁμ. (λ. ofella, offa, κομμάτιον Κορ.)
Γαλέτα galletta, εἶδος διπύρου.
Φραντσιόλα, franciola διαλ. γαλλικός ἄρτος.
Τούρτα torta, γ. tourte, εἶδος ζυμαρικοῦ.
Μπριζόλα bruciola (ἄρσενον).
Παντεσπάνι, pane di Spania ἰσπανικὴ μάζα.
Κροκέτο γ. croquet.
Φουρμαγέλα fromagio, τυρὸς.
Κουφέτο confetto κουφεταρία.
Κόνιτο condito (λ. condire)
Κάντιο candi.
Πάστα· παστέλι μ. λ. pastillus γαλ. pastille (πάστα βρώμα τυροῦ ἀνάλου Ἠσυχ. Κορ.)
Πορτοκάλι (porto cale).
Κανέλα canella, κινάμωμον, κασία.
Μοῦστος, mosto, γλεῦκος· μουστὸνω ὄλος τινὶ πρόσκειμαι.
Μπροῦσκο (κρασί), brusco.
Κουμανταρία (comandaria, τόπος οὕτως ἐκ φραγκικῆς ἀρχῆς κληθεῖς ἐν Κύπρῳ).
Σιρόπι siropo πρβ. σίραιον.
ῤοσόλι rosoglio.
Σουμάδα semata (seme σπόρος) θιάσος τὸ ἄλλως ὀρζιάδα.
Γιατσάδα ghiacciata παγωτόν.
Μπεδάδα bevanda, οἶνος ὕδατι συγκερασαμένος.
Ξύγγι (οἶζ, αἶ.) λ. axungia ae, λίπος.
Σπίρτο spirito, οἶνοπνευμα.
Τσιγάρο sigaro, γ. sigare.

4. Ζῶα καὶ φυτὰ — καὶ τὰ περὶ τὴν θεραπείαν.
Μουλάρι λ. mula, ἱτ. mulo, γ. mulet (μῶλος travail Κορ.)
Γρίβας grigio, γ. grisival φαίος ἵππος.
Βερβελιά (verve λ. πρόβατον Κορ.) κόπρος προβάτου.
Βιδέλο vitello, μόσχος.
Σκρόφα serofa λ. καὶ ι. (σκρόφα Ἠσυχ. γερμ. φάς Κορ.)
Γουρούνι (γροῦλλος χοῖρος Ἠσυχ., grunio λ. γρουβιάζω Κορ.) καὶ γροῦνι χοῖρος.
Κουνέλι, coniglio, δασύπους.
Γάτα gatta, γαλῆ.
Καρδερβίνα, λ. carduus carduelis γ. chardonneret, ἀκανθυλίς.
Παγόνι λ. pavo.
Πιτσουνι piccione, περιστέριον καὶ μεταφ.
Παπαγάλος pappagallo, ψιττακός.

Ντιάνος pollo d' India, γ. dindon, Ινδικός ἀ-
λεκτρούων (ἄλλως φραγκόκοτος).
Μπούφος buffo, κωμικός και μεταφορ. (πρβ. βύας).
Κουκουβάγια (cuccuvegliare) γλαυξ (κουκος,
βύας).
Γαργάρι gorgoglio λ. carcalio γαργαρεών είδος
μόλιττας (μύλη, μυλακρίς Κορ).
Λακέρδα, λ. lacerta είδος ἰχθύος.
Βερίκοκον B. πρεκόκιον λ. praecox (πρώιμος) γ.
abricot.
Νεράντζι arancio.
Φράουλα fragola.
Ντομάτα tomatà γ. tomate.
Φάβα fava, είδος κυάμου.
Ράδικι radice λ. radix (ράδιξ).
Μπιζέλι pisello, πισον.
Άντιδι entiva, γ. endive, (λ. intubus, intybus
έντύβιον γλωσ. μεσσιων).
Γαρόφαλον, garofano.
Γιασουμί gelsomino, ὕασμος.
Παπαροῦνα λ. papaver, ἰτ. papavero μήκων.
Μαντισοράνα majorana, ἀμάρακον.
Βιολέτα violetta γ. violette ἴον.
Μαργαρίτα margherita.
Λεβάντα, lavanda.
Καπουτσίνος, capucino.
Τουμπερόζα, tuberosa, ὑάκινθος.
Σαμπουκό sambuco, ἀκτῆ.
Λαζαρέτο lazaretto γ. lazaret λοιμοκαθαρή-
ριον.
Καραντίνα quarantina, κάθαρσις quaranta, τεσ-
σαράκοντα (ἡμέραι).
Σπιτάλι ospetale λ. hospitium.
Σπετσιέρης μ. λ. species ἰταλ. speciere φαρ-
μακοποιός, και σπετσαρία.
Κούρα cura θεραπεία, και κουράρω.
Γούσουρας gocciola ἀποπληξία και κόλπο colpo.
Πούντα punta πλευρίτις.
Φλάτο flato, βέυμα (φλ.)
Φίστουλας (ῥ) fistola (ῥ) σύριγγξ.
Μαλαφράντζα mal di Francia συριλιτική νόσος.
Στραγγίζω (λευϊτικ. Ο.) ἐκπιέζω, ἀποθλίβω.
Στραγγουλίζω λ. stangulo ἰτ. strangolare
(πρβ. στραγγάλω) συμπιέζω.
Φουντανέλα fontanella (fons λ. πηγῆ) καυτήριον.
Βεζικάντι (vesicante μ. λ. φουσ.) vesicatorio
ἐκδόριον.
Βεντούζα ventosa σικύα.
Λαντσέτα, λάντσα lancia λ. ι. νυστήριον.
Σερβιτσιάλι serviziale κλυστήριον.

Τσιρώτο cerotto κηρωτόν.
Ραβέντι διαλεκτ. reobarbaro βότον.
Βιτριόλι vitriuolo χαλκάνθη.
Τρεμεντίνα trementina, τερεθινθίνη κτλ. παρα-
λείπομεν τὰ λοιπά, διότι δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν δη-
μοτικὴν γλῶσσαν.

5. Ἀστυκά και πολιτικά, — πολεμικά.

Πλὴν ὀλίγων, αἱ λέξεις αὗται οὐδὲως ἀνήκου-
σιν εἰς τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν.
Στάτο stato, κράτος (στ. .)
Τίτλος λ. titulus ἰτ. titolo.
Ρήγας λ. re re(ge) ἰτ. re βασιλεύς.
Δόμνα λ. domina donna.
Κορώνα λ. ι. corona (χορωνός στέφανος Ἀθῆν.)
στέμμα.
Κούρτη corte, γ. cour αὐλή και κορτέσης B.
Μινίστρος, ministro γ. ministre, ὑπουργός και
μινιστέριο.
Κώδιξ, λ. codex.
Ὀφφίκιον B. λ. officium, officio ἀξίωμα.
Σεκρέτο λ. secretum secreto, ἀπόρρητον, και
σεκρετάριος.
Μπάιλας B. baila, ἄρχων, δικαστής παρά τοῖς
ἔνετοῖς.
Καντσελαρία cancellaria μ. λ. ἰτ. γραφεῖον
(cancellum κιγκλῖς).
Σενάτο λ. senatus, senato γερουσία.
Δεπουτάτος deputato (λ. deputo) πληρεξούσιος,
βουλευτής.
Ντιρετόρος direttore (λ. dirigo) διευθυντής (ση-
μειώσαι τὴν προφορὰν τοῦ ντ =nt και οὐχι nd,
ὅπερ εἶναι σημεῖον, ὅτι ἡ λέξις δὲν εἶχε μεταβῆ εἰς
τὸ στόμα τοῦ λαοῦ).
Νοτάριος—ιος B. λ. notarius, notaro, γαλ. no-
taire (nosco λ. νο. γνο.) συμβολαιογράφος.
Κόνσουλας, ος λ. consul, console και—Ο, πρό-
ξενος και κονσολάτο.
Λόντζα τουρκ. (και ἰταλ. loggia) συμβούλιον,
τόπος συνεδριάσεως.
Δραγουμάνος drogman γ. truchement διερ-
μηνεύς.
Παγανός (λ. pagus χωρίον paganus χωρικός και
μεταφ. ειδωλολάτρης—(παγανός ιδιώτης, ἄφρων
ἠσύχ.) παγανιά λαός ἢ στρατός ἐπερχόμενος.
Ρόγα μ. λ. roga μισθός Κορ.
Μαντάτο λ. mandatum mandato ἀγγελία.
Σπία, σπιούνος, spia, κατάσκοπος.
Σκλάβος schiavo, δούλος και σκλαβιά σκλαβό-
νω, ξεσκλαβόνω.
Φούρκα λ. furca, forca ἀγγόνη και μεταφρ.
φουρκίζω.

Μπόγιας boja (και κατά τόπους τζελάτης τουρκ.)
δήμιος.
Καλενδάρι λ. calendarium (calenda) calenda-
rio, ἡμερολόγιον.
Βίσεκτος, bissextus, bisecto.
Ἐπι δέ τινα γνωστά ἐκκλησιαστικά οἶον ἀρχι-
μανδρίτης (μάνδρα λ. mandra), σακελλάριος λ.
sacellarius (cella), ταβουλάριος (tabula) κτλ.

Κάστρο, λ. castrum, φρούριον και
Καστέλι λ. castellum, castello ὑποκορ.
Μπαταρία, batteria (λ. battuo) κωνοσοτοιχία,
πυροβολεῖον και μεταφ.
Βίγλα, λ. vigiles (φύλακες) σκοπός και β.γλιζώ
μεταφ.
Σολδάτος, soldato (soldus νόμισμα, μισθοφόρος)
στρατιώτης.
Ἄρμα λ. ἰτ. arma (ἄρμα) ὄπλον.
Σαῖτα β. λ. sagitta, βέλος.
Σκουτάρι β. λ. scutum, scudo (σκῦτος, κύτος),
ἀσπίς.
Κερκέσι μ. λ. carquassium φερρέτρα.
Τορνέσι μεσσιων. γ. tournois, torneio, ἀγών
ἐπλητικός.
Πιστόλι pistola, γ. pistolet.
Μπάλα palla γ. balle (πάλα ἑλλ.) σφαῖρα, ἐμ-
πορ. δέμα.
Φυσέκι και φουσ. (πρβ. γ. fusée)
Φυσέγγιον βουζαντ. και τουρκ. Σημειώσαι, ὅτι ἂν
και πάντως δημοτικὴ ἐπλάσθη ἡ λέξις, οὐχ ἦττον
ουου.
Καραμπίνα, carabina, — γ —ine, είδος ὄπλου.
Τρομπόνι trombone ὄμ.
Κανόνι canone, γ. canon.
Μπόμπα bomba, γ. bombe λεξ. πεποιημ.
Μπουρλότο (γ. brulot ἰτ. brulotto) πυροπολικόν.
Ταμπούρο—οὔρλο tamburo γ. tambour, τύμ-
πανον.
Τρομπέτα trompeta, σάλπιγγξ.
Φλάμπουρον βουζ. (flammeum, flamma φλόξ)
σφαιρία.
Μίνα mina γ. mine, ὑπόνομος.
Φοσάτο (fossa λ. χάνδαξ, ὁ περι τὴν τάφρον
στρατός Κορ.), στρατός.
Τέντα tenda (πρβ. τεν. τειν. Ἡ λέξις παρά Σουί-
δρα) σκηνή.
Σουδα (λ. sudes πάσσυλος (palo γ. pal, παλού-
κι, παλουκόνω) χρήσιμος εἰς τάφρον) τάφρος.
6. Ναυτικά και γεωγραφικά.
Σώζονται τινες ἑλληνικαὶ λέξεις ναυτικαὶ παρά
τῷ λαῷ, οἶον τρεχαντήρι (τροχαντήρ), σκαρμὸς

(σκαλμὸς) παλαμάρι (παλάμη) palamaro κ.τ.λ.
ἀλλ' αἱ πλεῖστα εἶναι ἰταλικά, διὰ τὸ νέον είδος
τῆς ναυτιλίας. Ἐνταῦθα ὅμως δὲν περιλαμβάνομεν
ὅλας τὰς ἐκ τῆς ἰταλικῆς ναυτικῆς λέξεις, πολλὰς
οὕσας, διότι ἀφορῶσι εἰδικόν τινα κλάδον και οὐ-
δόλως εἶναι κοινὰ δημοτικά.
Περὶ δὲ τῶν γεωγραφικῶν ὀνομάτων παρατηροῦ-
μεν, ὅτι σώζονται πλεῖστα ἑλληνικά και πρὸ πάν-
των μικροτέρων περιοχῶν και θέσεων σημαντικά,
διότι τὰ γενικά ὀνόματα ἀφανίζονται πρῶτα ἐν τῇ
ἐκβαρβαρώσει. Ἐκ δὲ τῶν ἰταλικῶν σημειοῦμεν ἐν-
ταῦθα ὀλίγιστα μόνον, διότι εἶναι ἐπίσης εἰδικὰ και
πολλὰ ἐφύλαξεν τὸν ξενικὸν αὐτῶν χαρακτήρα.
Βάρκα barca γ. barque (πρβ. βάρκις) λέμβος
και βαρκιά, βαρκάρω.
Φελοῦκα feluca γ. felouque είδος λέμβου.
Λάντσα lancia (γ. yole) κέλης.
Μαούνα γ. mahonne, φορτηγίς, φορτίς.
Παρτίδο partito (μέρος) πλοῖον.
Τραμπάκουλο, traboca, είδος πλοίου (τραμπίς,
ναῦς, ἄκατος, πορθμὶς ἠσύχ. Κορ.)
Ταρτάνα tartana γ. tartane είδος πλοίου.
Μαρτίγος martigo διαλ. } είδος πλοίων
Μπρατσέρα bracciera διαλ. }
Γολέττα goletta—ette γ. ἡμιολία.
Βρίκι brigantino, πάρων.
Γαμπάρα gabarra—arre γ. εἶδ. πλοίου.
Φρεγάδα fregata,—ate γ. μονόκροτον.
Βασέλο vascello (vas λ. γ. vaisseau δίχρο-
τον, και
Ντελίνι (vascello) di linea γ. v. de ligne τρι-
πόντες tré ponte, τρίκροτον.
Βαπόρι vapore, ἀτμόπλοιον.
Ἄρμαμέντο armamento, πολεμικὸν πλοῖον.
Ἄρμάδα, armata, στόλος.
Καρίνα carena, τρόπις.
Σεντίνα sentina, ἄτλος.
Μπάντα banda τοῖχος (πλοίου) και μεταφ. μέ-
ρος, σύστημα μουσικῶν κτλ.
Μποῦκα πόρτα bucca porta ὄπαιον.
Πορτέλο portello, θυρίς.
Παπαφίγκος papafico (γ. capuchon) φώσων.
Γάμπια gabbia (γ. hune) δόλων.
Ἀντένα antenna, γ.—enne κερατῆ.
Τιμόνι timone πηδάλιον.
Φλόκος γ. foc ἀρτέμων.
Γούμενα gumeno κάμιλος.
Ἄγκορα ancora ἄγκυρα.
Σαβούρα λ. saburra, γ. lest, ἔρμα.
Κομπάσο (ἄλλως περγέλι τουρκ.) compasso,
διαβήτης.
Ρέγουλα β. régola, κανὼν και βεγουλάρω.

Σκαντάλι scandaglio (γ. sonde) βολίς.
 Μπούσουλας, λ. buxula bussola (πύξος buxus λ.) πυξίς.
 Παντιέρα bandiera σημαία (ή κατά ξηράν τουρκ. μπαϊράκι.)
 Κουκέτα cochetta γ. couchette, κοίτη.
 Τσιουρμα ciurma, πλήρωμα.
 Μαρινάρος (άλλως τουρκ. γεμιτζής), marino—najo, γ. marin, ναύτης.
 Μουτσος muschio, ισπ. mozo γ. mousse, ναυτόπαις.
 Λοστρόμος lostromo (maitre d'equipage πρωρέυς.
 Καπετάνος β. capitano γ. capitaine, πλοίαρχος (caput λ. capo' κατά μικρολόγον φιλογένειαν οί βυζαντινοί πκρήγον την λέξιν εκ του καταπάνω).
 Καλαφάτης λ. calafato, διανάκτης και καλαφατίζω.
 Κατράμι catrami γ. goudron άσφαλτος.
 Πόρτο porto γ. port λιμνήν' πορτολάνος portolano, λιμενογράφος.
 Μώλος molo, γ. môle, προκυμαία.
 Μπονάτσα bonnacia, γαλήνη (καλωσύνη).
 Φορτούνα fortuna, τριχυμία' φορτουναίζει, και μεταφορ. (τό δέ άντάρα ο Κορ. παράγει εκ του άνταρεία).
 Φορτσάρι (δ καιρός) forzare (λ. fortis).
 Μαϊνάρω ammainare, χαλώ και τό κέλευμα μάϊνα! χάλια! και μεταφορ.
 Πρίμα, prima εν ούριω τῷ άνέμω.
 Σταθέντο sotto vento ὑπό τόν άνεμον.
 Τραμοντάνη tramontana (N) βορρῆς.
 Γραιγος greco (NE) μέσης.
 Λεβάντες levante (E) άπηλιώτης.
 Σιρόκος sirocco (SE) εὔρος.
 Ὄστρια, ostria (S) νότος.
 Γαρμπής, garbino (SO) λίψ.
 Πονέντες ponente (O), ζέφυρος.
 Μαϊστρος, maistro (NO). σκίρων.
 Κάμπος λ. campus campo (κάμπος ίππόδρομος Σικελοί Ησύχ. Κορ.) πεδιάς.
 Κάβος capo, άκρωτήριο.
 Κανάλι canale, διώρυξ.
 Κόστα costa, γ. côte, ακτή.
 Γρέμπανο, greppo, κρημνός.
 Μίλι (milia), miglio, μίλιον.
 Καβο Δόρο, cavo d'Oro, Καφραεύς.
 Κολόνες » di Colonne, Σούνιον.
 Ματαπά » Matapa, Ταίναρον.
 Γλαρέντσα » Glarenza Χελωνάτας.
 Κόρφος τῆς Κοντέσσης, golfo di contessa πείριος.
 Δουκάτο, ducato λ. dux δουξ).

Πριγκιπάτο principato, (princeps) ήγεμονία.
 Κοντέα contea (comes, κόμης) κομητεία.
 Ίγγλιτέρα Inghilterra, Άγγλία.
 Φράντσα Francia, Γαλλία.
 Σβεκία Svezia, Σουηδία.
 Σβίτσερα Svizzera, Έλβετία.
 Τσερίγο Cerigo, Κήθηρα.
 Ίμπεριάλικο imperiale, αυτοκρατορικό, αστριακό κτλ. κτλ.

7. Έμπορικά και βιομηχανικά.

Έκ τῶν έμπορικῶν τούτων λέξεων ελίγισται δύνανται νά θεωρηθῶσιν ὡς τῆς κυρίας δημοτικῆς ήμῶν γλώσσης, ὅθεν μόλις εἰς έμφαίνουσιν ὅπως οὖν τόν χαρακτήρα τούτον' πλείονες δέ τοιαῦται άπαντῶσιν εἰς τὰ βιομηχανικά.
 Κόπια, copia βιβλίον άντιγραφῆς και κοπιάρω.
 Τζιορνάλι giornale, ήμερολόγιον.
 Λιμπρομαέστρο libro maestro, καθολικό.
 Παρτίδα, partita, μερίς.
 Μπιλάντσο bilancio, ίσοζύγιον.
 Σάλδος saldo τό εἰς εἰσίωσιν.
 Ρέστο resto τό κατάλοιπον.
 Ίντερέσο interesse, συμφέρον, τόκος και ίντεσαρά.
 Κρέδιτο credito, πίστωση και κρεδιτάρω.
 Κάμπιο, cambio συνάλλαγμα.
 Καμπιάλη cambiale, }
 Πόλιτσα polizza, } διάφορα συναλλαγμα-
 Ρίμέσα rimessa, } των είδη.
 Τράτα tratta, }
 Καπάρο caparro (λ. arrha, άρραβών) άρραβών.
 Κορσο corso ή τρέχουσα άζία.
 Κομισιόνη commissione προμήθεια.
 Κόστος λ. constare costo, άζία και κοστίζω και μεταφορ.
 Ὀρδινο ordine διαταγή, και ὀρδιναίζω.
 Μπιλέτο biglietto, γραμματίον.
 Σκόντο sconto, προεξώφλησις, και σκοντάρω.
 Άτζιο aggio, ὑπερτίμησις.
 Κονσοῦμο consumo, άνάλωσις.
 Ίγκάντο inquanto, πλειστηριασμός.
 Τράντσιτο transito, διαμετακόμισις.
 Κουμέρικ β. λ. commercium (τόπος έμπορίου), τελωνεϊον.
 Τζίρος giro, τό εἰς κυκλοφορίαν κεφάλαιον.
 Φαλίτος fallito, (λ. fallo σφάλλω), ὁ άλλως τουρκ. μουφλούζης) χρεωκόπος, και φαλίρω και φαλιμέντο.
 Μπόρσα borsa, χρηματιστήριο.
 Μπάγκος banco, τράπεζα.
 Κολέτο coletto, δέμα, κιβώτιον τό άλλως μπάλα.
 Καράτι carato, κεράτιον (και τουρκ.)

Ούγγια λ. uncia, oncia.
 Λίτρα litra (βάρος).
 Τάρα tara, τό αφαιρετέον βάρος του δοχείου.
 Μπαλάντσα bilancia, γ. balance πλάστιγξ.
 Καντάρι λ. centenarium, quintale cantaro, στατήρ και βάρος.
 Ντουζίνα dozzina γ. douzaine δωδεκάς.
 Μονέδα λ. moneta, moneta, νόμισμα.
 Τσεκίνο, zechino τό άλλως.
 Φλωρί γ. florin, fiorino, διότι τὰ πρώτα έφερον άνθος κρίνου κεχαραγμένον.
 Σούμα λ. summa γ. somma, άθροισμα και σουμάρω.
 Μιλιοῦνι και μελεοῦνι (λ. mile) milione, εκατομμύριον.
 Μαγαζι, magazzino άποθήκη.
 Μόστρα (λ. monstrum), mostra δείγμα κτλ.
 Φάμπρικα fabrica, έργοστάσιον και φαμπρικάρω.
 Φλάρος frate, άδελφός, μοναχός.
 Μάστορας (και—ης) maestro λ. magister, βυζ. μαϊστρωρ.) άρχιτεχνίτης, τεχνίτης.
 Μαραγκός, marangone λεπτοουργός.
 Τσαγγάρις β. (τσαγγίον, είδος κρηπίδος) κρηπίδοποιός.
 Άκτάρις (λ. actuarius), παντοπώλης.
 Ταβέρνα (λ. taberna, tabula) taverna καπηλειόν' tavernajo ταβερνάρις.
 Μπαρμπέρις barbiere (λ. barba) γ. barbier, κουρεύς, και ήττον κοινόν.
 Περουκέρις perrucchiere (ίδη περούκα).
 Μακελάρις (άλλ. τουρκ. χασάπης) macellajo (λ. macellum, πρ. μαγειρείον. Κορ. (;)).
 Φουρνάρις fornajo, forno (λ. furnus) έπνος, φούρνος' φουρνίζω, φουρνιστός' και μεταφ.
 Μοδίστα modista (λ. modus) καλλωπίστρια.
 Λαουτάρις, λαούτο, leuto, liuto,
 Ατσάλι acciaio, γ. acier, χάλυψ.
 Στάγγος stame, γ. étain κασσίτερος.
 Λίμα lima λ. ι. ρίνη, και λιμάρω.
 Λάμα λ. lamina γ. lame, πέταλον, κοπίς. Τό λεπτότατον πέταλον του χρυσοῦ και του άργύρου λέγεται βαράκι, ή—γχι, ή δέ λέξις εἶναι βυζαντινή.
 Ρουμπίνι (λ. rubens, ruber (ε)ρυθρός) rubino, άνθραξ.
 Σμάλτο smalto.
 Βερνίκι (μ. λ. vernicium) vernice.
 Καλιγόνω (καλιγίον βυζαντ. κρηπς) παρβ. κάλ-
 τσα) πεταλόνω.
 Κόρδα λ. ι. corda, χορδή και μεταφ. κορδώνω κορδωμένος.

Άλτάνα altana, πρασιά επιμήκης παρά τόν τοίχον.
 Λανάρα (λ. lana πρ. χλαίνα, λήνος ληνάριον σχολ. Ὄρφ. άργον.) έργαλειον εἰς καθαρισμόν του μαλλοῦ.
 Βιθάρι και λιθάρι (λ. vivarium) vivaajo ίχθυοτροφεϊον.
 8. Διάφορα.
 α) Τὰ περι τήν γραφήν.
 Σκιστόριο scittorio (λ. scribo) γραφεϊον, (εἰζε-
 λιπε).
 Καλκαμάρι βυζ. calamajo (πρβλ. καλέμ τουρκ. γραφίς, κάλαμος).
 Πένα penna (λ. = πτερόν) γ. plume γραφίς, κάλαμος.
 Ρίγα, ρίγλα βυζ. (λ. regula) riga, κανόν.
 Ρέσμα (χάρτου) risma (di carta) δεσιμής.
 Καδέρνο λ. ιτ. quaderno, τετράδιον.
 Βούλα (λ. bulla.) bollo bolla, σφραγίς.
 Μπολίνι bollino άρρήτων και
 ὄστια ostie (λ. hostia).
 Πλίκος plico (λ. plica) επιδελτίς, επιφυλλίς.
 Πόστα posta (μ. λ. posta) ταχυδρομεϊον.
 Τσίφρα ciffra, γ. chiffre, μονόγραμμα.
 β) Τὰ εκ τῶν καλῶν τεχνῶν κ.τ.λ.
 Εἶναι δέ μάλλον τῆς αστυκῆς γλώσσης, ὡς και έμπορικά.
 Ρωμάντσο, romanzo (Roma) μυθιστόρημα.
 Μούζικα musica, μουσική.
 Νότζ, nota, φωνόσημον.
 Μπάσο, basso, βαρύτονον.
 Κοντράλτο, contralto (contra, altus λ.) ὑψίφωνον.
 Ὁπερα opera (opus λ.) μελόδραμα.
 Ρίμα rima (άδίκως άμφιβάλλει ὁ Κορ. άν ήναι εκ του rythmare, διότι ὁ Rabelais π. χ. λέγει ry-
 thmer τό rimer πανταχοῦ).
 Μαντολίνο, mandolino, είδος ὄργάνου.
 Φλάουτο Flauto, αὐλός (φλ).
 Πιάνο piano, κλειδοκώμβηλον.
 Βιολί, violino, (και με τουρκ. κατάληξιν βιο-
 λιτζής).
 Τσαμποῦνα, zampona, ασκαύλης και μεταφ.
 τσαμπουνῶ—ίζω.
 Μπάλος, balo χορός, γαλ. bal.
 Βάλσι vals, στρόβιλος.
 Κοντραδάντσα, contrandaza άντίχορος.
 Κουάδρο quadro, εικῶν.
 Ριτράτο ritratto, ὁμοιογράφημα.
 Εξόμπλι βυζ. λ. exemplum, προκέντημα, (εἰσομ-
 πλον Ησύχ.)

Στάτουα, *statua*, ἀγάλμα.
Πλουμίδι, (γαλ. *plume*) κόσμημα καὶ πλουμίζω.
Λότο *lotto*, λαχείον, λοταρία.
Ντόμινο, *domino*, εἶδος παιδιᾶς.
Τζιόγος, *giuoco* παίγνιον.
Ντάμα *dama*.
Καρὸ γαλ. *carreau*.
Πίκι *pique* κτλ.
Πρεφερέντζα *preferenza*.
Πάσο, *passo*.
Καπότο *capotto*.
Μπασέτζ *basetta*.
Μπερλίνα *berlina* (εἶδος ποινῆς).
Σκάκι (ἄλλως τουρκ. ζατρίκι) *scachi*.

γ) *Ta* τοῦ χαιρετισμοῦ, — καὶ κέρια ὀνόματα.

Οὐδεμία ἐν τούτοις σχεδὸν λέξις εἶναι τῆς δημοτικῆς κυρίως γλώσσης· ἄξιον δὲ παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι ἐν τισὶν ἐμπορικαῖς παραλίαις πόλεσι κύριον τιτολοφοῦσι τὸν τεχνίτην, τσελεπῆ τὸν ἀστὸν, αἰὼρ τὸν ἐμπορον καὶ μορσιὸν τοὺς ἐξέχοντας.

Ἄντιο, *addio* χαιρε.

Μαντάμα (κοινότερον κοκόννα βλαχοταταρικὸν, — γανόμ, καντίνα περὶ τουρκισσῶν) *madama—me*.

Σιὸρ (γ. *sieur*) σινιὸρ, *signore* κύριος.

Μισέρ (ἐν Βενετίᾳ, *Misser*) ὁμοίως (μάλιστα ἐν Χίῳ.)

Βίζιτα, *visita* ἐπίσκεψις καὶ βιζιτάρω. (*visum video*, ἴδω.)

Κομπλιμέντο *complimento* (τὸ τουρκ. τσελεμπιλίκι) φιλοφροσύνη, ἄλλως·

Τσεριμόνια, *cerimonia*, γ. *cérémonie* (λ. *caeremonia*).

Πληθος δὲ κυρίων ὀνομάτων ἰταλικῶν, ἢ ἰταλοφρανῶν, εἰσῆχθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, πλὴν τῶν ἐμφαινόντων ἄλλως κοινότητα τινα, ἐξ ὧν σημεϊοῦμέν τινὰ μόνον χάριν παραδείγματος.

Μπονισέρης *Boniseri* (Καθησπέρης).

Μπερέτζας *Beretta* (Σκοῦφος).

Κομμουνδοῦρος *Comendore* ἐνετικὸν ἀξίωμα.

Βιτάλις *Vitali* (Ζήσης).

Καλαφάτης *Calafato*.

Μπονναπάρτης *Bonaparti* Καλομεράκης.

Μοντενεγρίνος *Montenegrino* Μαυροβουνοιώτης.

Νέγρης, *Negri*, Μξυρος.

Πικόλος *Piccolo* Κοντός.

Δομένικος *Domenico* Κυριακὸς κ.τ.λ. κ.τ.λ.

δ) *Ποικίλα*.

Τῶν διαφόρων ἰδιοτήτων καὶ ἐνεργειῶν σημαντικῶν, ὧν ἱκανὸν εἶναι τὸ πληθος, κατ' ἐκλογὴν ἀνα-

φέρομέν τινα. Πολλὰ δὲ καὶ φράσεις καὶ ἰδιωματισμοὶ καὶ παροιμιώδη τινὰ εἰσέφρησαν, ὧν τινὰ ἐν περὶ τοῦ ἐπιτάσσουμένου· ὅθεν καὶ μόρια ἰταλικά εἰσήχθησαν ἐν χρήσει, οἷον·

Μὰ, *ma*, γαλ. *mais* (λ. *magis*) ἀλλὰ, δὲ, πλὴν, ὅμως.

Μαγάρι *magari* ἢ — *Dio* εἶθε νὰ (εἰ καὶ ὁ Κορ. τὸ παράγει ἐκ τοῦ μακάριος ὅστις).

Πιὸ *più* γ. *plus* (λ. *plus*) πλέον, μέλλον· διὰ τούτου κατασκευάζονται καὶ παραθετικά πιὸ μεγαλύτερος, πιὸ μικρὸς κτλ.

Ἀγκυλὰ *benchè*, εἰ καὶ

Μ' ὅλον ὅτι, μ' ὅλον τούτο, *con tutto ciò*, ἂν καὶ, . . ὅμως.

Ἄντε *andè* (*andare*) ἄγε

Νὲ . . . νὲ (νὲ κελὸς νὲ κακὸς) *ne, . . . ne* λ. *nec*.

Ρίζικὸ (*risico* κίνδυνος γ. *risque*) τύχη, καὶ ρίζικάρω, καλο-κακορίζικος.

Στίμα *stima* (*aestimare* λ.) τιμὴ καὶ στιμάρω.

Κουβέντζ *B.* (*conventus* λ. σύνοδος) συνδιάλεξις· καὶ κουβεντάζω.

Πάσο, *passo* (*passus*) βῆμα.

Παρέγια *pareggiare* (*par* λ. ἴσος, διότι ἡ συναστροφή γίνεται δι' ἴσης προκαταβολῆς = ἐράνου Κορ.) συνοδία εὐθυμοῦντων.

Κολόρι *colore* (λ. *color*) χρῶμα καὶ μεταφορ.

Καπρίτσιο *capriccio* (*capra* αἰζ) ἰδιοτροπία, δυστροπία.

Μπάτσος [*bacio* (λ. *basio*) ἀσπασμὸς· ἀλλ' εἰς δημοτικὴν τινὰ διάλεκτον, κόνδυλος, διότι καὶ ὁ κόνδυλος καὶ ὁ ἀσπασμὸς ἐπὶ τῆς παρειαῖς ἐφαρμόζονται.—ὁ δὲ Κορ.—Πάτσος, πατῶ κλ.] κόνδυλος, βάπισμα.

Μασκαράς, *maschera*, φλούζ καὶ μασκαρεύω (καὶ μὲ τουρκ. κατὰλήξ.—μασκαραλίκι).

Μπιρμπάντης *birbante*, κατεργάτης (ἄξιος τοῦ κατέργου).

Ἰντριγάντης *intrigante-ore* βραδίουργος.

Ρέμπελος *rebello* ἀκατάστατος.

Ρουφιάνος *ruffiano* μαστροπὸς.

Στρίγλα (λ. *striga* = μάγισσα καὶ *strix* εἶδος γλαυκὸς = ὄλουζων Κορ.), φαρμακεύτρια.

Στραβὸς (λ. *strabo*) παραβλῶψ, καὶ στραβόνω. (στραβὸς Μοῖρ. ἀττικιστ.).

Σίγουρος *sicuro* (*securus* λ.) βέβαιος.

Σκέτος *schietto* ἀπλοῦς.

Σκουρος *seuro* (λ. *obscurus*) σκοτεινός.

Μώρικος *moresco* (*morico* ἄρητον) βελθὸς χρῶματος.

Κουριόζος *curioso* (us λ.) περίεργος.

Φουριόζος *furioso* (λ. i. *furia*) μανιώδης.

Μαριώλος *mariolare*, εὐτράπελος.

Η ΜΑΡΚΕΣΙΑ ΣΙΡΕ.

(Συνέχ. 18ε φυλλῶν. 391, 392 καὶ 393.)

Δ'.

Ὁ Ἀδριανὸς εἶχεν ἀπέλθει, καὶ ὅμως ἡ κυρία Σιρὲ ἠσθάνετο εἰς τὴν ἐντύπωσιν τῶν θερμῶν καὶ πενθίμων αὐτοῦ λόγων συγκίνησις ἀνεξήγητος ἐκυρίευσεν αὐτῆς· αἰσθήματα ἡδέα καὶ σκληρά, τῶν ὁποίων τὴν ἐπάνοδον δὲν ἐπίστευε πλέον δυνατὴν, ἀνηγείροντο ἐν αὐτῇ· ἠγανάκτει καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τ' ἀποδιώξῃ. Ἀρά γε ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἶχεν εἰπαί τὴν ἀλήθειαν, ἢ ἦτο ἀπχταιὸν; ἀλλ' ἂν τοῦτο, ἦτο ἐπιφοβὸς κωμωδός, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐπρεπε νὰ προφυλαχθῇ ἐν τούτοις ἀκουσίως ἀνεύρισκεν ἐν τῷ στρατιώτῃ ἐκεῖνῳ, ὅστις εἶχεν ἐναλλάξ ἱκετεύσει καὶ προκαλέσει αὐτὴν διὰ τοῦ ἐνεργητικῆς καὶ δυσέλπιδος αὐτοῦ λόγου, τινὰς τῶν χαρακτηρισμῶν τοῦ ἀθῶου καὶ ὑπερηφάνου, χαριέντος καὶ ἐλκυστικῆς νέου, ὅν εἶχεν ἀγαπήσει ποτέ. Ἐπί τινος στιγμῆς ἐνετρώθη καὶ μὴ θέλουσα εἰς τὰς σκέψεις ταύτας. Ἄν εἶχεν εἰπαί τῷ ὄντι τὴν ἀλήθειαν! ἂν οἱ τελευταῖοι αὐτοῦ λόγοι δὲν ἦσαν ματαία ἀπειλή! Ἡ μαρκεσία ἐρήγησε καὶ ἔτεινε τὸ σῶς· ἐνόμιζεν ὅτι ἐμελλε νὰ ἀκούσῃ ἐκπυρσοκρότησιν καὶ ὅτι ὁ ἀξιοματικὸς δὲν εἶχεν ὑποστρέψει εἰς τὸ δωμάτιον αὐτοῦ ἢ ὅπως αὐτοχειρισθῇ, πράγμα ὕπερ αὐτῆς ἠθελε καὶ σχεδὸν ἐπεθύμει. Ἀλλ' ἀφοῦ μετὰ μίαν ὥραν οὐδεὶς κρότος ἐτάραξε τὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡσυχίαν, ἔπαυσεν ἀμφιβάλλουσα καὶ συνέστειλε τὰ χεῖλη περιφρονητικῶς· πῶς εἶχε τὴν μοῖραν νὰ πιστεύσῃ ὅτι τοιοῦτος ἄνθρωπος ἠθελε τολμήσει νὰ αὐτοχειρισθῇ; Κατεκλίθη λοιπὸν, ἐκοιμήθη ὀλίγον καὶ ἐξύπνησε λίαν πρωτὶ. Ὅπως δὴ ποτε δὲν ἐπίστευεν ὅτι ὁ ἀξιοματικὸς ἠθελεν ἀρκεσθῆ εἰς τὸ νὰ ἀναχωρήσῃ (διότι τὸ νὰ μείνῃ εἰς τὸν πύργον ἦτο πλέον ἀδύνατον). Ἡ μαρκεσία ἠνοῖξε τὸ παράθυρον τοῦ θαλάμου αὐτῆς καὶ εθεώρει τὸν κήπον· ἦτο ὠραία φθινοπωρινὴ πρωτὶ, ἐλαφρὰ ὀμίχλη ἐκυμαίνετο ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ, ἀλλ' ἡ δρόσος τῆς νυκτὸς ἐλαμπεν ὑπὸ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου εἰς τὰ φύλλα τῶν δένδρων καὶ ἀγροτικῶν ἄρωμα ἐξήρχετο τοῦ δάσους. Ἡ κυρία Σιρὲ εἰσέπνευσε τὸν δροσερὸν καὶ καθαρὸν ἀέρα ὅστις ἐπράυνεν αὐτὴν, ὅτε εἶδεν αἴφνης μακρόθεν τὸν Ἀδριανὸν διερχόμενον δεινδοστοιχίαν, τὸ δὲ βράδιον ἔχοντα ζωρὸν καὶ εὐγενὲς ὅποιον δὲν ἦτο τὸ τοῦ παιδαγωγοῦ. Τὸ πρᾶγμα ἐφάνη παράδοξον εἰς τὴν μαρκεσίαν, ἦτις ἐκρύβη ὀλίγον ὀπισθεν τῶν παραπετασμάτων ὅπως βλέπη χωρὶς νὰ φαίνεται. Ὁ κηπουρὸς τοῦ πύργου εἰργάζετο πρὸ τῶν δρόμων ἐν διήρχετο ὁ Ἀδριανός, οὗτος δὲ,

Μπλάβος *blü*, γ. *bleu*, γλαυκός.

Γεθεντίζω (*gibbet* γ. ἀγγλὸν Δουκάγ. διότι ὁ ἀγγονίζόμενος πομπεύεται) ἐκπομπεύω.

Πακτόνω *factum* λ. συμφωνία.

Κουρσεύω, κουρσάρος *corsale* (*curro*) πειρατής. Σκαπουλίρω — ἄρω *scappare*, *echapper* διαφεύγω. καὶ

Σκαπετίζω *scapelare* (πρὸ λ. κάπετος, σκάπετος) ἀποσπῶ διαφεύγω.

Αὐγατίζω λ. *augeo* αὐξάνω.

Μπιζερίζω *it. bizzare* βερύνομαι.

Βουρλίζω *burlare* συνταράττω.

Τσακίζω (τσακίον μαχαίριον γερμ. *sache* πρὸ λ. *secare* κόπτω καὶ τσακόνω συλλαμβάνω).

Τραμπακίζωμαι *traballare*, σαλεύω.

Τσιτόνω *citare* ἐρεθίζω (τεν. τειν).

Οὐρλιάζω *urlare*, γ. *hurler*, ὠροῦμαι.

(Δ) μολάρω *mollare* χαλάω (μολώω, μῶλος, μεμωλυμένη παρειμένη Κορ.)

Μισσεύω (λ. *missus—sum*) βυζ. ἀναχωρῶ.

Ἀκουμβῶ λ. *accumbo* (κύβητον ὠλέκρανον Ἰπποκρ. Κορ.) στηρίζομαι, ἐρείδομαι καὶ μεταφρ. ξεκουμπίζω.

Φιορίρω *fiorire* (λ. *flos*, ἄνθος γλῶ.) ἀνθῶ.

Σουλατσάρω *sollazzare*, περιπατῶ χάριν διαχύσεως, ἀνακουφίσεως.

Ἀπαρθενεύω *appartenere*, ἀνήκω.

Δικφεντεύω λ. *defendo defendere* (τὸ *de*, *di* = διὰ, διότι ἐφέλκεται τὴν προφορὰν ἢ διὰ πρὸθ. οἷον τὸ τουρκ. κοινῆ ἐγράφετο οἰκονάκιον (κατάλυμα) ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ οἴκος, ἢ γέφυρα γιοφύρι καὶ δυοφύρι κτλ.) ὑπερασπίζω.

Ζάρω *usare* (*usus* λ.) συνηθίζω.

Τραβῶ λ. *traho* ἔλω.

Φουμάρω *fummare* (λ. *fumus*) καπνίζω.

Καβαλικεύω, καθάλα, καθαλίρις, καθαλίρις *cavallo* ἵππος.

Ρέντζα. πῆρε τὴν ρέντζα του = ἔφυγε (*rheda* μ. λ. εἶδος ὀχήματος *calèche* Κορ.) κ.τ.λ.

Σημ. Τὰ σημαίνοντα φυσικὰ σχέσεις 46 — τὰ περὶ τὸν οἶκον 40, ἐπιπλα καὶ σκεύη 52, τὸ ὅλον 92 — τὰ περὶ τὸν ἱματισμὸν 75, τὰ περὶ τὴν τροφὴν 41, τὸ ὅλον 416 — ζῶα 17, φυτὰ 17, τὰ περὶ τὴν θεραπείαν 21, τὸ ὅλον 55 — ἀστυκὰ καὶ πολιτικὰ 27, πολεμικὰ 26, τὸ ὅλον 53 — ναυτικὰ 60 γεωγραφικὰ 20, τὸ ὅλον 80 — ἐμπορικὰ 45 βιομηχανικὰ 25, τὸ ὅλον 70 — διάφορα τὰ τῆς γραφῆς 12, τὰ τῶν καλῶν τεχνῶν κ.τ.λ. 32, τὰ τοῦ χαιρετισμοῦ 7, τὰ τῶν κυρίων ὀνομάτων 40, ποιητὰ 54, τὸ ὅλον 445 — ἐν συνόλῳ δὲ 597.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

πλησίασας αὐτὸν καὶ εἰπὼν τι, τῷ ἔδωκεν ἐπιστολήν καὶ ἐξηκολούθησε βαίνων πρὸς τὸν Αἰγυρα. Ὁ κηπουρὸς, ἀφείλε τὴν ἀζίνην καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατοικίαν αὐτοῦ, ἐξήλθε μετ' ὀλίγον ἐνδεδυμένος, φέρων πῖλον καὶ βράβδον. Ἦτο πρόδηλον ὅτι ἐμελλε νὰ ἐκτελέσῃ παραγγελίαν τοῦ ἀξιωματικοῦ. Ἡ μαρκεσία κατέβη εἰς τὴν αὐλήν, ἔφθασε τὸν κηπουρὸν, ἐν ᾧ οὗτος διήρχετο τὴν πύλιν, καὶ,

— Ποῦ πηγαίνεις, Ἰωάννη; ἠρώτησεν αὐτόν.

— Κυρία, πηγαίνω εἰς τὴν πόλιν νὰ δώσω ἐν γράμμα τοῦ Κ. Δεβρῆς.

— Νὰ τὸ ἴδω.

Ὁ κηπουρὸς ἔδωκεν αὐτῇ τὴν ἐπιστολήν ἐπιγεγραμμένην πρὸς τὸν εἰσαγγελέα.

— Καὶ δὲν σὲ φαίνεται παράδοξον πῶς ὁ Κ. Δεβρῆς, εἰς τὴν θέσιν του, γράφει πρὸς τὸν εἰσαγγελέα; Εἶναι πολὺ ἀσυλλόγιστος.

Ὁ κηπουρὸς ἤκουε μετ' ἐκπλήξεως, διότι ἡ μαρκεσία δὲν συνήθιζε νὰ ὁμιλῇ μετὰ τῶν ὑπηρετῶν αὐτῆς, ἔτι δ' ὀλιγώτερον νὰ ζητῇ τὴν γνώμην αὐτῶν. Ἐν τούτοις ἀπήντησεν·

— Ἐχετε δίκαιον, κυρία· τῷ ὄντι μὲ φαίνεται παράδοξον.

— Ἰωάννη, ἐπανέλαβεν ἡ κυρία Σιρέ, εἰμπορεῖς νὰ μείνης ἐδῶ μέχρι νεωτέρας διαταγῆς; φυλάττω τὸ γράμμα, διότι πρέπει νὰ ὁμιλήσω πρῶτον μὲ τὸν Κ. Δεβρῆς.

Ἡ μαρκεσία, ἥς ἡ καρδία ἐπαλλε βιαίως, ἀνέβη εἰς τὸν θάλαμον αὐτῆς, ἐκεῖ δ' ἤρχισε νὰ στρέφῃ μετὰ τῶν χειρῶν τὴν ἐπιστολήν. Ὁ χάρτης ἐκεῖνος ἔκαιεν αὐτήν. Τί περιείχε; βεβαίως ὁ ἀξιωματικὸς παρεδίδοτο δι' αὐτοῦ, ἀλλὰ τίνι τρόπῳ; ἀνήγγελλεν ἄρα γε τὴν ἐν τῷ πύργῳ καταφυγὴν αὐτοῦ; Ἀλλὰ δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ πράξῃ τούτο. Πυρετώδες ἐρύθημα ἐκάλυψε τὰς παρειὰς τῆς κυρίας Σιρέ, αἰσθημα δὲ προσβληθείσης ὑπερηφανείας ἠνώθη εἰς τὴν σφοδρὰν αὐτῆς περιέργειαν. Ἀπεσφράγισε λοιπὸν τὸ γράμμα, σχεδὸν ἄκουσα, καὶ ἀνέγνω τὰ ἑξῆς·

«Κύριε,

«Ἐμαθον ὅτι ἀναζητεῖται δραστηρίως ὁ στρατηγὸς κόμης Ἀδριανὸς Βερθελῶ, ὅστις ὑπῆρξεν ἐν τῶν κυριωτέρων μελῶν τοῦ ἀρχαίου βοναπαρτικοῦ συλλόγου τῶν Παρισίων. Εἶμαι ὁ στρατηγός. Εὐρίσκομαι εἰς τὸν πύργον τοῦ Σιρέ, οὐτινος ἡ κυρία μὲ ἐξένισε πεσόντα αἰμόφυρτον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Ἄλλως τε ἡ μαρκεσία ἀγνοεῖ καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὴν ιδιότητά μου, πράξασα ἔργον ἀπλῆς φιλανθρωπίας. Ἄν λάβετε τὸν κόπον νὰ ἐλθῆτε αὐτοπροσώπως εἰς τὸν πύργον καὶ δὲν μὲ εὑρετε, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ περιμεινῆτε, διότι δὲν θέλω βραδύνει νὰ ἐπανέλθω·

θέλετε δὲ μὲ συγχωρήσει ὅτι δὲν συντέμνω ὄρατον περίπατον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Αἰγυρα. Ἐν τούτοις θέλετε εὑρεῖ εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ἐξβαμμένα ἐντὸς τοῦ στρατιωτικοῦ μου μανδύου, τὰ ἀποδεικνύοντα τὴν ταυτότητά μου ἐγγράφα.»

Τὸ ὄνομα Βερθελῶ ἐτάραξεν εἰς ἄκρον τὴν μαρκεσίαν. Εἰκοσάκις εἶχεν ἀναγνώσει τούτο ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς δελητοῖς τῆς αυτοκρατορίας καὶ προσέξει εἰς αὐτὸ, οὐχὶ διότι ἦτο τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς τοῦ Ἀδριανοῦ, — ἡ κυρία Σιρέ ἠγνόει τούτο, — ἀλλὰ δι' αὐτὴν ταύτην τὴν τυχαίαν σύμπτωσιν τοῦ ὀνόματος Ἀδριανὸς καὶ διότι ἀνελογίζετο τί ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἠδύνατο νὰ γίνῃ. Ἀλλὰ μὴ ἦτο καὶ τούτο νέα ἀπάτη; μὴ εἶχε κλέψει τὰ ἐγγράφα ὡς ἄλλοτε τοὺς ἀδάμαντας; Ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἐδίσταζε περὶ παντός, περὶ ἐκείνου καὶ περὶ ἑαυτῆς. Ἦθελε νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ, μὴ ἀναλογιζομένη τὸ παράδοξον τῆς πράξεως, ἔδραμε, κρατοῦσα τὴν ἐπιστολήν, εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Ἀδριανοῦ. Ὁ μαρκὸς κυανόχρους μανδύας ἔκειτο ἐπὶ ἔδρας. Ἡ μαρκεσία ἔλαβεν αὐτὸν καὶ εὑρε τῷ ὄντι, μεταξὺ ἄλλων ἐγγράφων, τὸ φύλλον τῆς πορείας τοῦ στρατηγοῦ ὑπογεγραμμένον παρ' αὐτοῦ συγκρίνασα δὲ τὴν ὑπογραφήν ταύτην πρὸς τὴν τῆς ἐπιστολῆς, εὑρεν αὐτὰς ὁμοίας. Ἡ κυρία Σιρέ ἀνέπεμψε στεναγμὸν ἀνακουφίσεως καὶ ἐκάθησε, διότι οἱ πόδες αὐτῆς ἔτρεμον. Λοιπὸν αὐτὸς ἦτο! Ἀνεπόλησε τότε ὅ,τι εἶχεν ἀναγνώσει κατὰ καιροὺς περὶ τοῦ νέου ἐκείνου ἀξιωματικοῦ, διακρινομένου ἐπὶ ἀνηκούστῳ τόλμῃ καὶ καταλεγομένου μετὰ τῶν ἀνδρειοτάτων. Ἀλλὰ πῶς τοσοῦτον ψυχῆς μεγαλείον καὶ τοιαύτη στρατιωτικὴ ἀρετὴ ἠνοῦντο πρὸς τοσαύτην ταπεινότητα; Τὸ στήθος τῆς μαρκεσίας ἀνεκινεῖτο βιαίως καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς ἐβρίγει. Μὴ ἀνακαλύπτουσα προφανεῖς λόγους ὅπως πιστεύσῃ εἰς τὴν ἀθωότητα τοῦ στρατηγοῦ, ἐπέμενεν εἰς τὴν τρομερὰν δεκαετῆ πεποιθησὶν καὶ θεώρει αὐτὸν ἐνοχόν. Ἐν τούτοις παρήρχετο ὁ χρόνος καὶ ἡ κυρία Σιρέ ἐκάθητο πάντοτε ἐπὶ τῆς ἀχυρίνης ἔδρας, κρατοῦσα τὸν στρατιωτικὸν μανδύαν ἐπὶ τῶν γονάτων, τὰ ἐγγράφα καὶ τὴν ἐπιστολήν μετὰ τῶν τρεμουσῶν αὐτῆς χειρῶν, ἀτενίζουσα καὶ μὴ βλέπουσα αὐτά.

Τότε ἠνοιχθῆ ἡ θύρα τοῦ δωματίου καὶ ὁ στρατηγὸς ἐστάθη ὡχιρῶν ἐπὶ τοῦ κατωφλίου. Μετὰ μίαν δὲ στιγμήν ἡ κυρία Σιρέ, ἰδοῦσα αὐτὸν, ἠγέρθη μηδεμίαν δεικνύουσα ταραχήν.

— Σεῖς ἐδῶ, κυρία, σεῖς! εἶπεν ὁ Ἀδριανὸς μετὰ φωνῆς ὑποκόφου καὶ τρεμούσης ἐκ συγκινήσεως. Τί ἤλθετε νὰ κάμετε;

— Τὸ βλέπετε, ἀπήντησεν ἐκείνη· ὑπάπτεισα τοὺς σκοπούς σας. Ὁ στρατηγὸς Βερθελῶ δύναται νὰ παραδοθῇ, ἂν θέλῃ, εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ βα-

σιλέως, ἀλλὰ δὲν τὸν ἀναγνώριζω τὸ δικαίωμα νὰ προκλέσῃ τὴν σύλληψίν του ἐν τῇ οἰκίᾳ μου.

Οἱ χαρακτηριστῆρες τοῦ στρατηγοῦ ἠλλοιωθήσαν. Εἶχε τὴν μωρίαν νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν οἶκτον τῆς μαρκεσίας, ἀλλὰ πρὸ τῆς ψυχρᾶς ταύτης ἡσυχίας ἠσθάνθη ὀργὴν καὶ ἀγανάκτησιν ἀναπτομένας εἰς τὰς φλέβας του.

— Τὸ δικαίωμα! εἶπε. Σεῖς ἐπικαλεῖσθε αὐτό! Λοιπὸν, αὐτὸ τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον δὲν μὲ ἀναγνωρίζετε, τὸ λαμβάνω. Πρὸ δέκα ἐτῶν ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν πύργον τοῦτον ὡς κκοῦργος καὶ ἐξῆλθον διὰ νὰ ζητήσω τὸ ἄγνωστον καὶ ἴσως τὴν ἀτιμίαν· σήμερον θὰ μὲ συλλάβωσιν ἐδῶ ἀλλὰ διὰ νὰ μὲ ὀδηγήσωσιν εἰς τὸν θάνατον.

— Καὶ ἐγὼ δὲν θέλω νὰ γίνῃ αὐτὸς ὁ πύργος καὶ δευτέρην φορὰν ἀπαίσιος διὰ σᾶς, στρατηγέ!

Ἡ μαρκεσία εἶπε τὴν τελευταίαν ταύτην λέξιν διὰ φωνῆς παραδόξου, δηλούσης μὲν εἰσέτι σκληρότητα ἀλλὰ καὶ τινα γλυκύτητα καὶ ἀρχὴν ὑποχωρήσεως. Ὁ στρατηγὸς ἐνόησε τούτο, τὴν δ' ὀργὴν αὐτοῦ διεδέξατο ἐκπληξίς μεμιγμένη μετὰ συγκινήσεως. Ἡ ἀλαζὼν ἐκείνη γυνὴ ἐφαίνετο λοιπὸν ἐπιεικεστέρα πρὸς αὐτόν!

— Πιστεύετε τουλάχιστον, ὑπέλαβε μετὰ πικρίας, ὅτι αὐτὸς ὁ τίτλος μὲ ἀνήκει; Πιθανὸν νὰ τὸν λαμβάνω ἄνευ δικαίωματος.

— Ὅχι, εἶπεν ἐκείνη, ἐρυθρίωσα ὀλίγον καὶ δεικνύουσα αὐτῷ τὰ ἐγγράφα, ἔχω τὴν ἀπόδειξιν ὅτι σᾶς ἀνήκει.

— Ἀληθῶς, ἀπήντησεν ὁ Ἀδριανὸς μετὰ πενθίμου εἰρωνείας, ἔχετε ἀνάγκην ἀποδείξεων. Ἄν δὲν σᾶς δώσῃ τις τοιαύτας, δὲν πιστεύετε πλέον τίποτε. Ἄν σᾶς ὠρικίζομην σήμερον ὡς χθὲς τὸ ἐσπέρας ὅτι εἶμαι ἀθῶος δὲν θὰ μὲ πιστεύετε.

Ἡ μαρκεσία ἐδίστασεν, ἐφαίνετο δὲ ἀγωνίσασα καὶ πάσχουσα. Τέλος ὅμως, κυριεύουσα αὐτῆς·

— Πιστεύω, ἀπήντησεν, ὅτι ἐκαλύψατε δι' ὀλοκλήρου βίου λαμπρῶν πράξεων μίαν στιγμήν παραφορᾶς ἢ σφάλματος.

— Αὐτὸ μόνον πιστεύετε;

— Ἄς ἀφώσωμεν αὐτά, στρατηγέ, καὶ μὴ με ζητεῖτε σήμερον περισσότερα ἀφ' ὅσα σᾶς λέγω.

— Λοιπὸν ὑπάρχει ἐλπίς νὰ μὲ πιστεύσητε μίαν ἡμέραν; ἀνέκραξεν.

— Ἄ! τὸσον χειρότερα διὰ σᾶς, ἀπήντησεν ἐκείνη δι' ὕψους βιαίου καὶ ὀργίλου, μὲ βιάζετε παραπολύ. Ὅχι, ποτὲ δὲν θὰ πιστεύσω ὅτι τίμιος ἄνθρωπος συγκατετέθη νὰ ἀτιμασθῇ κατηγορῶν αὐτὸς ἑαυτόν.

— Ἀλλοίμονον, ὑπέλαβε πενθίμως ὁ στρατηγός, τότε, διὰ τὸν πατέρα μου καὶ δι' ἐμὲ, ἡ τιμὴ ἦτο τυφλὴ ἀφοσίωσις εἰς τὴν οἰκογένειάν σας.

Τὰ τρικυμιώδη αἰσθήματα, τὰ συνταραττομένα ἐντὸς αὐτῆς, εἶχον καταβάλλει τὴν κυρίαν Σιρέ, καταπεσοῦσα δ' ἐπὶ ἔδρας ἐκρυψε τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν, ἀλλὰ τὰ δάκρυα δὲν ἀνέβλυσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της. Ἡ ἰσχυρὰ αὐτῆ ψυχὴ, ἡ ἔχουσα ἀπολύτους καὶ ἀκάμπτους πεποιθήσεις, ἐκλονήθη ἀλλὰ δὲν ἐνικήθη. Ἡ ταραχὴ αὐτῆς ἐξεδηλοῦτο μόνον διὰ τῆς φυσικῆς ἐξασθενήσεως καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς προσφιλοῦς ἐκείνης ὑπερηφανείας, ἣν δὲν εἶχε ποτε φαντασθῆ ὡς δυναμένη νὰ ἐνδώσῃ. Συνεζήτει λοιπὸν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου καὶ κατεδέχετο ν' ἀπαντᾷ πρὸς αὐτόν· δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ διώξῃ αὐτόν ἢ νὰ ἐξέλθῃ αὐτῆ.

Ὁ δὲ στρατηγός, ἰδὼν τὴν κατάστασιν αὐτῆς, ἐπλησίασεν ἡσυχῶς καὶ διὰ φωνῆς ἥς ἡ ἐλκυστικὴ εὐγλωττία ἀντλεῖται εἰς αὐτὴν τὴν πηγὴν τῆς καρδίας, εἶπε·

— Κυρία, σᾶς ἀγαπῶ τόσον περιπαθῶς σήμερον, ὅσον δὲν πιστεύω σχεδὸν νὰ σᾶς ἠγάπησα ποτέ. Ἡ πρὸς ὑμᾶς ἀγάπη μου, οἱ πόθοι μου ἦσαν ὄνειρον τοσοῦτον λαμπρὸν, ὥστε μὲ ἐθάμβουε. Καὶ τί ἤμην τῷ ὄντι; Τέκνον τοῦ ὄχλου ἀνατραφὲν ἐπιμελῶς ἐξ εὐνοίας τῆς τύχης καὶ ἀγαθότητος τῶν κυρίων μου. Ὅτε ὁ πατήρ μου, ὁ εὐθύς καὶ αὐστηρὸς ἐκεῖνος γέρον, μὲ εἶπεν· «Ἀδριανέ, κάμε τὸ χρέος σου,» κατέπεσα ἐκ τοῦ ὕψους τῆς χιμαίρας εἰς τὴν πραγματικότητα, εἶδον ὅποιος ἤμην, ὅχι ἐλεύθερος, ὅχι τί ἠδυνάμην νὰ γίνω, καὶ ἔγινα, ἀλλὰ ταπεινὸς δούλος τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, ἥτις εἶχεν ἐπ' ἐμοῦ τὸ δικαίωμα τῆς εὐεργεσίας καὶ τῆς δυστυχίας. Ἐμείνα κεραυνόπληκτος πρὸς τὴν ταπεινώσιν μου, ἐξεπλάγην πῶς ἐτόλμησα νὰ ὑψώσω τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς κόρην τόσον εὐγενῆ. Ἦμην υἱὸς τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐπραξα ὅ,τι ἤθελε πράξει ἐκεῖνος. Ἰδοὺ ὅλη ἡ ἐξήγησις τῆς διαγωγῆς μου, ἡ μόνη, ἡ ἀληθής.

Ἡ κυρία Σιρέ, κλαίουσα, οὐδὲν ἀπήντησεν.

— Ἄ! ἀνέκραξε μετὰ παραφορᾶς ὁ στρατηγός, μὲ πιστεύετε τέλος πάντων.

— Ἄν εἰξεύρω, εἶπε στενάζουσα. Τὸ ἐπεθύμουν καὶ ἀκόμη δὲν δύναμαι. Διὰ τί νὰ μὴ ἔχω, προσέθηκε, διὰ φωνῆς ταπεινοτέρας καὶ βραδυτέρας, δεικνύουσα τὰ πεσόντα κατὰ γῆς ἐγγράφα, ἀποδειξὴν ὡς αὐτήν;

Ὁ στρατηγὸς προσεῖδε τὴν μαρκεσίαν καὶ ἀμφότεροι ἐσιώπησαν ἐπὶ τινα λεπτά, ὡς ἔχοντες κοινήν τινα ἰδέαν ἣν δὲν ἐτόλμων νὰ εἰπωσι πρὸς ἀλλήλους.

— Ὀμιλεῖτε περὶ ἀποδείξεως, εἶπε τέλος ὁ στρατηγός. Ἰπάρχει ἴσως μία.

— Ποία;

— Παρατηρήσατε τὸ κλειδίον τὸ ὁποῖον ὁ Κἀ-

ρολος φέρει πάντοτε εἰς τὸν λαμὸν τοῦ καὶ πρὸς τὸ ὅποιον ἠμιλεῖ ἐν τῇ παραφροσύνῃ του ;

— Ἄν τὸ παρατήρησα !

— Κλειδίον ἀπὸ τὸ ὅποιον δὲν χωρίζεται ποτὲ, δὲν εἶναι ἀληθές ;

— Δὲν κατορθώσαμεν ποτὲ νὰ τὸ ἐπάρωμεν.

— Καὶ εἰξεύρατε τί ἀνοίγει ;

— Ναί, ἐν συρτάριον τοῦ γραφείου του.

— Μάλιστα. Τὸ γνωρίζω, ἐγὼ, αὐτὸ τὸ συρτάριον. Ὁ Κάρολος φυλάττει εἰς αὐτὸ τὰ γράμματά του. Ἴσως ἢ ἀπόδειξις εὐρίσκεται ἐκεῖ.

— Ἴσως.

— Πρέπει νὰ μᾶς δώσῃ αὐτὸ τὸ κλειδίον.

— Ναί, πρέπει.... Ἴσως τὸ δώσῃ εἰς σᾶς.

— Ἄς δοκιμάσωμεν.

Ἡ μαρκεσία ἤμπόδισεν αὐτόν. — Καὶ ἂν δὲν κατορθώσατε τίποτε ; Ἄν δὲν ἀνεύρατε τὴν ἐπιρροὴν τὴν ὅποιαν ἐνίοτε μόνον ἔχετε ;

— Ὡ ὄχι ! ἀπήνησεν ὁ Ἄδριανός. Ἄν δὲν κατορθώσατε τίποτε ὅτε εἴσθε παρούσα, αἰτία ἦτο ἡ παρούσα σας ἥτις μὲ ἐπροξένει φόβον καὶ ἀμφιβολίαν, διότι σᾶς ἐγνωρίζα ἔχθραν. Τώρα εἰς ἐναντίαν, ὅτε δὲν θὰ εἴσθε πλησίον μου ὡς ἔχθρά, θὰ ἐπιτύχω τὸ θέλω, τὸ αἰσθάνομαι.

Τότε κατέβησαν ταχέως εἰς τὴν αἴθουσαν σκυθρωπάζοντες, σιωπηλοὶ, ἠρεθισμένοι, ὡς συνωμόσαντες καὶ ἐνοσοῦντες τὸ κακὸν τῆς πράξεως, διότι, ἂν τῷ ὄντι ὑπῆρχε τι μυστικόν, ἐμελλον νὰ προσπαθῆσθε διὰ τοῦ δόλου, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ διὰ τῆς βίαις, νὰ ἀρπάσωσιν αὐτὸ ἀπὸ ἀσθενοῦς ὄντος.

Ὁ μαρκεσίας ἐκάθητο εἰς τὴν συνήθη θέσιν. Καὶ ἡ μὲν σύζυγος ἔστη ὀπισθεν αὐτοῦ ὥστε νὰ μὴ φαίνεται, διότι ἐγίνωσκεν ὅτι ἐφοβείτο αὐτήν· ὁ δὲ Ἄδριανός ἐπλησίασεν αὐτόν. Ὁ βλάξ ὑπεδέξατο τὸν στρατηγὸν μετὰ γογγυσμῶν χαρᾶς, τοῦτο δ' ἦτο καλὸς οἰωνός. Ὁ Ἄδριανός ἤρξατο πιάζων μετ' αὐτοῦ ὡς μετὰ παιδίου, μειδιῶν καὶ ποιῶν σχήματα χαριέντα καὶ ἀστεῖα, ὁ δὲ βλάξ διεσκεδάζε καὶ ἀπήντα τὸ κατὰ δύναμιν. Μετὰ τινος στιγμῆς, ὁ στρατηγὸς ἔλαθε τὴν κλειδα μετὰ τῶν δακτύλων καὶ ἐκίνησε αὐτήν, ὁ δὲ μαρκεσίας δὲν ἀντίστατο μὲν, ἀλλ' ἐπέβλεπε καὶ τὰ ἐλάχιστα κινήματα τοῦ φίλου αὐτοῦ. Τὸ πρῶτον ἦτο ὅπως δὴ ποτε ἀπεχθές· ὁ ἀγαθὸς καὶ ἀνδρείος στρατιώτης ἐμόρφαζε καὶ ἠγωνία· ἡ μαρκεσία, τὸ πρόσωπον ἔχουσα ἠλλοιωμένον, ἔκυπτε πρὸς τὸν σύζυγον καὶ μόνος ὁ βλάξ ἐφαίνετο ἔχων λογικόν. Ὁ δὲ στρατηγὸς ὑπεκρίνετο κακῶς καὶ οὐδεμίαν ἐνέπνεεν ἐμπιστοσύνην τῷ μαρκεσίῳ. Ἀφ' ἧς ὁ Ἄδριανός ἐθῆκε τὰς χεῖρας ἐκπέτρων τῆς ἀλύσεως παρὰ τὴν κλειδα ὅπως ἀρπάσῃ αὐτήν· ἀλλ' ἀμέσως ὁ μαρκεσίας ἔφερε καὶ αὐτὸς τὰς χεῖρας παρὰ τὸν λαμὸν σφίγ-

γων οὕτω μέρος τῶν κρίκων. Ὁ στρατηγὸς ὤφειλεν ἢ νὰ τελειώσῃ ἢ νὰ ἀρχίσῃ ἐκ νέου· ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀρχίσῃ διότι δὲν ἠσθάνετο θάρρος. Ἰψώσε λοιπὸν τὴν ἄλυσιν μετ' ἱκετικῆς ἐπιμονῆς· ὁ μαρκεσίας ὁμῶς ἐγόγγυζεν ὑποκόφως καὶ δὲν ὑπεχώρει.

— Ἀρπάσατέ τὴν, ἀνέκραζεν ἡ μαρκεσία.

Ἀκούσας τὰς λέξεις ταύτας, κέντρον φρικτὸν καὶ μηδεμίαν ἐπιτρέπον ἀμφιβολίαν, ὁ στρατηγὸς, ὀρθίως, ἔστρε βικίως πρὸς τὰ ἄνω τὴν ἄλυσιν· ἀλλ' ὁ μαρκεσίας ἐκράτει αὐτήν διὰ τῶν δύο χειρῶν μετὰ τσαυτῆς δυνάμεως, ὥστε σχεδὸν ἀνηγέρθη ἐκ τῆς ἑδρας του. Ὁ ἀγὼν διήρκεσεν ἐπὶ τινος στιγμῆς· ἡ ἄλυσιν ἠδύνατο νὰ θραυσθῇ, ἀλλ' ὁ χάλυψ ἦτο στερεός. Ἀφ' ἧς ὁ βλάξ ἤρξατο ἀναπέμπων κραυγὰς τοσοῦτον τραχεῖας καὶ ἀγρίας, ὥστε ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ μαρκεσία ἐφοβήθησαν. Ἡ κυρία Σιρὲ λειποψυχοῦσα ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ τοίχου, ὁ δὲ Ἄδριανός ἀφ' ἧς τὴν ἄλυσιν καὶ ἀμρότεροι προσεδῶν ἀλλήλους μετ' ἀπογνώσεως.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

Ἡ ΕΝ ΝΕΑΠΟΛΕΙ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΕΠΑΥΛΙΣ

ΚΑΙ Ο ΡΟΔΙΟΣ

Ἡ ΦΑΡΝΗΣΙΟΣ ΤΑΥΡΟΣ.

Α.

Πρὸ ἡμερῶν ἠσθάνομην τὴν ἀνάγκην ἐκδρομῆς τινος καὶ ψυχαγωγίας. Χθὲς, οὕσης τῆς μὲν ἡμέρας δροσερᾶς ὡς αἰ τῆς ἀνοιξέως, τῆς δὲ νυκτὸς σεληνοφεγγοῦς καὶ ὠραίας, μετέβην εἰς τὴν περιώνυμον Βασιλικὴν ἐπαυλιν τὴν κοινῶς καλουμένην *Bilila*, ἔνθα καθ' ἐκάστην γίνεται ὁ λαμπρότατος περίπατος τῆς Νεαπόλεως. Αὕτη κεῖται παραθαλασσίως τῆ μεσημβρινῇ πλευρᾷ τῆς λαμπρᾶς ταύτης μεγαλοπόλεως, ὅθεν καθορᾷ τις ἀμφιθεατρικῶς ἐν μικρᾷ ἀποστάσει τὴν κατὰφυτον χώραν τῆς Καμπανίας, ἄνωθεν τῆς ὁποίας ὑπέρεκειται μεγαλοπρεπῶς ὁ κωνοειδὴς Οὐεσούθιος, ὁ κατὰ Στράβωνα « ἀγροῖς περιουκόμενος παγκάλως πλὴν τῆς κορυφῆς » ἔς, καίτοι ἐνίοτε ἐν ὄρῃ νυκτὸς φεγγαῖοι διὰ κρατήρων πυρὸς, αἰωνίως ἐκρέει στήλας καπνοῦ λευκοτάτου, διακοσμεῖται δὲ καὶ τοὺς πρόποδας ἐκ μικρῶν πόλεων, αἱ ἐπισκέπτονται συνεχῶς περιηγηταὶ ὁδεύοντες πρὸς τὴν, ὡς ἄλλον Ἀζάρον ἐκ τοῦ τάφου, ἀνεγερθεῖσαν Πυμπήαν.

Ἡ *Bilila* οὖν ἡ σχεδισθεῖσα περὶ τὸ 1682 ἐπὶ πραλίαις, ὅπου οἱ ἀλιεῖς παρὰ τὰς λέμβους αὐτῶν κατήρτιζον τὰ δίκτυα, εἶναι εὐθεία τις καὶ παραλλήλογραμμος ἑκτασίς, περιπερραγμένη διὰ σιδερῶν

κλιμαλίδων, ἵνα μὴ εἰσερχόνται ζῶα καὶ ἄμαξαι, κατὰφυτος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ δεινροστοιχιῶν, δρυῶν, φοινίκων, ἀκκιδῶν, ἰτεῶν καὶ ἑτέρων ἀειθαλῶν καὶ ἀνθηρόρων δένδρων, σκιαζόντων τὰ σποραδικῶς μὲν, ἀλλ' ἐν τάξει τεθειμένα μαρμαρίνα ἀγάλματα, τὰς πηγὰς, τὰς πυραμίδας, τοὺς ναίσκους καὶ τὴν πληθὺν τῶν ἀεροφώτων φανῶν, φωτιζόντων, δίκην ἡμέρας, τὸν ἀπέραντον ἐκείνον περίβολον.

Παρὰ τὴν εἴσοδον, ἧς ἐκπέτρωνται κεῖνται οἰκήματα λαμπρὰ, χρησιμεύοντα εἰς ἀναγνωστήρια, ζαχαροπλαστεῖα, σφαιριστήρια καὶ κερναεῖα, ὑψοῦται ἑτερόν τι λαμπρὸν οἰκοδόμημα, ὅπως ἰδιότροπον διὰ τὸν Σινικὸν ρυθμὸν του, τὸ θέατρον τὸ καλούμενον *Giardino d'inverno*, παρ' ᾧ σταματοῦσι πλεῖστα λεωφορεῖα καὶ ἀναριθμητὰ ὁχήματα, κομίζοντα ἢ προσκαρτεροῦντα τοὺς ἐν τῇ *Bilila*.

Ὁ ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ εἰσερχόμενος εὐρίσκειται ἐντὸς πλήθους συγκροτουμένου ὑπ' ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν παντοδαπῆς ἐθνικότητος, θρησκείας, γλώσσης, ηλικίας καὶ ἠθικῆς μορφώσεως, οἵτινες μετ' ἀπραμίλλου τάξεως ψυχαγωγοῦνται ἐν τῇ μαγευτικῇ ἐκείνῃ θέσει, γοητευόμενοι ὑπὸ παντὸς εἶδους ἀντικειμένων καὶ τερπόμενοι ὑπὸ τῆς μουσικῆς, πικνιζούσης περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, παρὰ τὸ λαμπρὸν ἄγλαμα τοῦ Βίκου, κείμενον ἐπὶ καλλιτεχνικοῦ στυλοβάτου καὶ προσέζαρον πάντων τῶν λοιπῶν κατὰ τὸ μέγεθος.

Ὁ Ἰωάννης Βαπτιστῆς Βίκος ἐγεννήθη ἐν Νεαπόλει τὸ 1668 ἐκ πτωχοτάτων γονέων· ἐπειδὴ δὲ ἔπιπτε ὡς συνέτριψε τὸ κρῆνιον του, οἱ ἰατροὶ ἐγνωμάτευσεν ὅτι γενήσεται ἠλίθιος· διεψεύσθησαν ὁμῶς· διότι, ζήσας καὶ μεταθῶν τὸν βιβλιοπώλην, εἰς τοσοῦτον κατέγινε τῇ σπουδῇ, ὥστε τὸ 1697 παρεδίω ἀπὸ καθέδρας τὴν ῥητορικὴν, ἐκπλήττων τοὺς πανταχόθεν συρρέοντάς. Τὸ πρῶτον τῶν ἔργων αὐτοῦ φέρει ὄνομα· *De antiquissima Italorum sapientia et linguae latinae originibus eruenda*. Ἀκολούθως ἐξέδωκε τὸ ἐκυτοῦ ἀριστοῦργημα, τὸ καλούμενον *Principii d'una scienza nuova d'intorno alla natura delle nazioni*. Ἀπέθανε δὲ ἐν Νεαπόλει τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1741, ἀπαθανατισθεὶς μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων τῆς Ἰταλικῆς φιλολογίας.

Β.

Παρὰ τὴν θέσιν ἔνθα κεῖται ἤδη ἡ μεγάλη δεξαμενὴ, ἔργον πανάρχαιον, ἀνήκον εἰς τὸν τῆς Ποσειδωνίας Παιστοῦ (Στράβων 251) ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, ἔχον τέσσαρας σφίγγας, ἄλλοτε δὲ καὶ εἰς μονόλιθον γρανίτην τὴν τῆς Μεδοῦσης κεφαλὴν, ἴστατο τὸ Ῥόδιον ἐκείνο σύμπλεγμα, τὸ ἤδη καλού-

μενον Φαρνέσιος Ταῦρος, οὐ ἐκμαγεῖον γύφινον μεθ' ἑτέρων τοιοῦτων ἐπέμψαντο εἰς Ἀθήνας οἱ καταργηθέντες βασιλεῖς. Ὁ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐκδόσας τὸ Γεωγραφικοῦστορικὸν λεξικὸν αὐτοῦ Ἀβδᾶς Σάκκος λέγει, ὅτι ἡ ἔπαυλις αὕτη εἶχε μῆκος 2170 σπιθικῶν, 42 πηγὰς, ἀγάλματα τινὰ τοῦ περιφώμου γλύπτου Σχμμαρτίνου, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸ ἔξοχον τοῦτο σύμπλεγμα, μετενεχθὲν ἐκ Ῥώμης ὑπὸ τοῦ τότε ἡγεμονεύοντος « ὡς ἐν τῶν ἀριστοῦργημάτων τῆς ἐμπεύρου περὶ τὰς ὠραίας τέχνης Ἑλλάδος. »

Διπλασιασθείσης τῆς *Bilila* κατὰ τὸ 1782 ὑπὸ Φερδινάνδου τοῦ Δ', καὶ καλλωπισθείσης ἐπὶ τῶν Γάλλων, ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ τὰ ἀγάλματα· διὰ ἐπέκεινα τῶν τεσσάρων διατελοῦσι σήμερον ἐν αὐτῇ, ἔργα τοῦ Σχμμαρτίνου, τοῦ Βισλάνη καὶ τοῦ περιφώμου Σολάρη, ἅτινα, ἐξαιρουμένων ὀλίγων, ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας ἐλήθησαν. Τὰ κυριώτερα αὐτῶν εἰς τὸ σύμπλεγμα τοῦ Ἡρακλέους, ὑψόντος ἄνωθεν τῆς γῆς καὶ φρονέοντος τὸν Ἀντικεῖν τὸ τοῦ Ἀτρέως, σφάζοντος ἀνηλεῶς τὰ βρέφη Τάνταλον καὶ Κλεισθένην, τὰ γεννηθέντα ἐκ τῆς ἀτιμασθείσης αὐτοῦ συζύγου ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Θυέστου· τὸ τοῦ Πολυδεύκου καὶ Κάστορος, ἐκφράζον τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην· τὰ τοῦ Ἀδωνίδος, τοῦ Βάκχου, τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ Φάωνος, ἐνὸς Σατύρου· ἕτερον τοῦ Ἡρακλέους φέροντος μετ' ἐπισημῆς τὴν λεοντήν καὶ τὸ Ῥόπαλον, καὶ ἕτερα ἰσοκύματα θαυμασίας καλλονῆς καὶ γλυφίδος.

Τὸ καλλιτεχνικὸν ὁμῶς ἔργον τοῦ Ῥοδίου Ταύρου, περὶ οὗ ὁ Πλίνιος λέγει· *Zethus et Amphion ac Dirce et taurus vinculumque, ex eodem lapide, Rhodo advecta, opera Apollonii et Taurisci. Parentum ii certamen de se facere, Meneceatem videri professi, sed esse naturalem Arthemidorum.* — *Lib. 36*, ἦν ἔργον περιδοξόν, εἰργασμένον ἐν Ῥόδῳ, ἐκ μονόλιθου μαρμαρίου ὑπὸ Ἀπολλωνίου καὶ Ταυρίσκου, γλυπτῶν Ἑλλήνων, ὀλίγον ἔπειτα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Μεταφερόμενον δὲ ἀπὸ Ῥόδου εἰς Ῥώμην, ἠκρατηριάσθη τὸ πλεῖστον μέρος καὶ ἐτέθη ἐπὶ Παύλου τοῦ Γ'. ὑπὸ τὰ εἰρεῖαια τῶν λουτρῶν τοῦ Καρκαλάα. Παρίστησι δὲ τὸν μῦθον τῆς Δίρκης, συζύγου Λύκου τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν, ἥτις ἰδοῦσα τὴν διὰ τοῦ Διὸς ἐγκύμονα Ἀντιόπην, προτέρην γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ὑποπευομένη αὐτῆς μετὰ τοῦ Λύκου, τὴν μὲν Ἀντιόπην ἐφυλάκισε, τὰ δὲ ἐξ αὐτῆς γεννηθέντα ἐξέθηκεν ἐπὶ τὸ ὄρος Κιθαιρώνα. Εἶτα, δραπετεύσασα, συνεργεῖ τὸν Διὸς, καὶ ἐλοῦσα εἰς τὸ ὄρος, ἀνεγνώρισε τοὺς ὑπὸ τοῦ ποιμένος Ἀρδίου ἀνατραφέντας υἱοὺς Ζῆθον καὶ Ἀμφίονα. Μετὰ πλεῖστα δὲ ἔτη, μεταβάσασα αὐτοῦ ἡ Δίρκη ἵνα ἐορτάσῃ τὰ τοῦ

Βακχου ὄργια, καὶ εὐρούσα τὴν Ἀντιόπην, ἐπειράθη μεθ' ἐτέρων Βακχῶν θανατώσαι αὐτὴν· ἀλλ' οἱ παῖδες συλλαβόντες ἔδρασαν τὴν Δίρκην ἀπὸ τῶν κεράτων ἀδαμάστου ταύρου, κατακερματίσαντος αὐτὴν ἐπὶ τῶν ἀνωφερειῶν καὶ κρημνῶν τοῦ Κιθαιρώνα.

Τὸ σύμπλεγμα οὖν ἀπαρτίζεται ὑπὸ τῆς Ἀντιόπης, φερούσης ἀμφίαν μετὰ πτυχῶν θαυμασίως ἐπεξεργασμένων, ὑπὸ τῶν υἱῶν αὐτῆς κατεχόντων ἰσχυρῶς τὸν ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν ἰστάμενον ταῦρον, καὶ περιτυλισσόντων τοῖς κέρασιν αὐτοῦ τὸ σχοινίον, δι' οὗ ἡ μέγρις τοῦ ὄμφαλου ἡμίγυμνος καὶ ὡς Βακχίς ἐνδεδωμένη Δίρκη διατελεῖ δεδεμένη, ὑψόνουσα τὴν χεῖρα μετὰ συγκινητικῆς ἐκφράσεως καὶ ἐξακτουμένη εὐσπλαγχτιανὰ παρὰ τῶν παιδῶν τῆς ἐπιβουλεύσεως ἀντιζήλου.

Παρ' αὐτῇ κἀθηται νεανίσκος φέρων περιώμιον παποικιλιμένον ὑπὸ κλήματος βότρου, καὶ πεφοβισμένος ὑπὸ τῆς τραγικῆς σκηνῆς. Κύων ὄρθιος ὄρθ μετ' ἐκπλήξεως τὰ γινόμενα. Λύρα κρεμασμένη ἐκ κορμῶ δένδρου παρὰ τῷ Ἀμφίονι, σύριγξ, θύρσος καὶ κάλαθος ὑφασμένος ὑπὸ λύγων καὶ κεκαλυμμένος ἐν μέρει ὑπὸ κισσοῦ. Εἰς δὲ τὴν ὀπισθεν καὶ τὰς ἀμφοτέρωθεν πλευρὰς τῆς τετραγώνου βάσεως φαίνονται σποραδικῶς τὰ ἐπόμενα ἀνάγλυφα μετὰ μεγίστης τέχνης ἐργασμένα. Εἰς τὴν πλευρὰν ἐφ' ἧς ἴσταται ὁ Ζῆθος, δύο ἀγριόχοιροι ἐξερχόμενοι τρώγλης τινός, εἰς ἀετὸς κρατῶν ὄφιν, εἰς λύκος καὶ μία γλαυξ' εἰς τὴν ὀπισθίαν πλευρὰν αἰξ, τέχνης ἀληθῶς θαυμασίας, ἄρκτος ταῦρον βιβρώσκουσα, ὄφις ἐξερχόμενος δένδρου, χελώνη καὶ λέων κατατρώγων ἵππον· εἰς δὲ τὴν ἀπέναντι τῆς πρώτης πλευρὰς ἔλαφος, δορκὰς καὶ ἕτερόν τι ζῶον.

Τὰ ζῶα ταῦτα μεθερμηνεύθησαν ὑπὸ τινῶν ὡς ἐμβλήματα ἀστερισμῶν καὶ σημεῖα ἰερογλυφικὰ ἀστρονομικῶν εἰδήσεων. Ἐκ τῶν δεδωκότων τοιαύτην ἐξήγησιν προσεζάρχει ὁ Ἰωσήφ Sanchez, διὰ τῆς περὶ Φαρνεσίου Ταύρου διατριβῆς αὐτοῦ, ὑπὸ τὸ ὄνομα *Toro Farneze nel museo reale*· ἀλλ' ἐν τῇ ἐξηγήσει ταύτη, νομίζω, ἐκινήθησαν οὗτοι καὶ ἐκ τῶν περὶ Ζήθου καὶ Ἀμφίονος χρησμῶν τοῦ ἐν Βοιωτίᾳ ἐπισήμου μαντείου τοῦ Βάκιδος, ἕνα τῶν ὁποίων ἀναφέρει ὁ Παιουσανίας βιβλ. IX. 27.

Ὁ Μουῦλλερ ἐν τῷ *Nouveau manuel complet d' Archéologie, traduit de l' allemand, par M. P. Nicard. § 458.* ὁμιλῶν περὶ τοῦ ἔργου τούτου, τοῦ ὄντως θαυμασίου, ἂν ἔχει δι' ἄλλο, τοῦλάχιστον ὡς κατεσκευασμένου ἐξ ἐνὸς μόνου λίθου *ex eodem lapide* κατὰ τὸν Πλίνιον, λέγει ὅτι « *il semble appartenir, de loin sans doute, à l'école de Rhodes: il en impose aux sens, mais il n' a rien qui satisfasse l'esprit.* »

Ὁ ἀρχαιότερος τῶν ποιησάντων μνείαν τοῦ μύ-

θου τῆς Δίρκης ἐστὶν ὁ Εὐριπίδης, ὁ γράψας μετὰ τῶν λοιπῶν τραγωιδῶν καὶ τὴν τῆς Ἀντιόπης, ἧς τεμάχια φέρει ὁ Walckenaren ἐν τῇ διατριβῇ αὐτοῦ *Euripides deperditorum dramatum reliquiae*· ὄθεν ἐκ τῆς διανοίας καὶ τῆς ποιήσεως ἐξωτερικεύθη, ὡς ἦν ἐπόμενον, καὶ τῇ διὰ τῆς γλυπτικῆς ἐκφράσει.

Καὶ τῷ ὄντι ἐκτὸς τοῦ κολοσσίου τούτου συμπλέγματος ὁ τῆς Δίρκης μῦθος εὐρέθη καὶ ἐν προστύπῳ μαρμάρου ἐνὸς τῶν στυλοπινακίων τοῦ ναοῦ τοῦ ἀνεγερθέντος ἐν Κυζίκῳ ὑπὸ Εὐμένους καὶ Ἀττάλου πρὸς τιμὴν τῆς ἑαυτῶν μητρὸς Ἀπολλωνιάδος, εἰς ἧ ἀποδίδεται τὸ ἐπόμενον ἐπίγραμμα τὸ δημοσιουθὲν ὑπὸ Ἰακωβίου.

« Ἀμφίον καὶ Ζῆτε, δύο σκυλακέματα, Δίρκην
Κτείνετε τήνδ', ἐλέτιν ματέρος Ἀντιόπας
Δέσμιοι ἦν πάρος εἶχε διὰ ζηλήμονα μῆνιν,
Νῦν δ' ἰκέτις αὐτὴ λίσσασ' ἔδυρομένη,
Ἄγε καὶ ἐκ ταύρου καθάπτετε διπλακα σιερὴν,
Ὅφρα δέμας σῆρῃ τῆς δε κατὰ γυλόχου. »

Τὸ δὲ Μουσεῖον τῆς Νεαπόλεως εὐμοιρεῖ καὶ ἐτέρων ἀρχαιολογικῶν λειψάνων ἐπὶ τὸν μῦθον τοῦτον, ὡς ἔχον·

α) Ἀνάγλυφον ἐπὶ πολυτίμου λίθου (*cammeo sopra onice*) δωρηθὲν ὑφ' ἐνὸς τῶν τῆς Νεαπόλεως ἡγεμόνων.

β) Ζωγραφίαν ἀνακαλυφθεῖσαν ἐν Πομπηίᾳ.

γ) Ἐλαιογραφίαν εὐρεθεῖσαν ἐν Ἡρακλείᾳ.

δ) Τεμάχια μικροῦ συμπλέγματος ἐξ ἀβορίου, εὐρεθέντα πρὸ τεσσαρακονταετίας ἐν μίᾳ οἰκίᾳ τῆς Πομπηίας. Ἀλλ' ἐάν δὲν ἀπατῶμαι ὑπάρχει καὶ νόμισμα τι τῶν Θουατείρων, πόλεως τῆς μικρᾶς Ἀσίας, φέρον τὴν Δίρκην συρομένην ὑπὸ ταύρου, ἐπὶ δὲ ἐτέρων νομισματοσήμων τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου καὶ Τραϊανοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος, φαίνεται τὸ προβῆθ' ἐμβλημα τῆς ἀτυχοῦς ταύτης γυναικός. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὰ ἐν τῇ βάσει τοῦ συμπλέγματος ζῶα, ἐν οὐδενὶ τῶν λοιπῶν φαίνονται· ἄρα ἔπεται ὅτι παρὰ τοῖς Ῥοδίσις τὸ σύμπλεγμα τοῦτο θὰ ἐξέφραζέ τι περισσύτερον τοῦ μύθου τῆς Δίρκης.

Περὶ τῆς ἐξ Ἑλλάδος εἰς Ῥώμην μετακομίσεως τοῦ πελωρίου τούτου ἔργου, ἐφ' ὅσον ἠδυνήθη νὰ ἐξετάσω, δύο εἰσὶν αἱ κυριώτεραι γνωματεύσεις. Τινὲς μὲν ἀξιοῦσιν ὅτι ὁ Ἀσίνιος Κολλιόνης, ἀνὴρ εὐφυῆς, μαχητῆς ἐνδοξός καὶ ἐραστής τῶν ὠραίων τεχνῶν, ἀναφερόμενος μετ' ἐπαίνου ὑπὸ τοῦ Πλίνιου καὶ Ὀρατίου, ἀγοράσας μετῆνεγκεν αὐτὸ μεθ' ἐτέρων ἔργων Ἑλληνικῶν εἰς Ῥώμην· ὁ δὲ Ἄβδας Παγνουύτζης, ὁ ἐκδώσας ἱστορίαν μετὰ σκέψεων περὶ τοῦ ἀριστουργήματος τούτου, ἐνθ' ἀπέχει ὅτι « ὁ Ἀπολλώνιος καὶ ὁ Ταυρίσκος ὑπῆρξαν οἱ εὐτολμότατοι γλύπτται οἱ δυνηθέντες ἐξ ἐνὸς μόνου τεμαχίου, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς βάσεως, νὰ σχημα-

τίσωσι τὸ παρὸν σύμπλεγμα, » προστίθησιν ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ Καρκαλάλας, μιμούμενος τοὺς προκατόχους αὐτοῦ, μετῆνεγκεν αὐτὸ ἐξ Ἀσίας ἵνα διακοσμήτῃ τὴν Ῥώμην.

Ἐν τῷ μετεφερέτο ἀτυχῶς εἰς Ῥώμην (ἐκτὸς τῆς Ἀντιόπης καὶ τοῦ νεανίσκου, μικρὸν κατὰ τὸν Sanchez ἀκρωτηριασθέντων) μόνα σχεδὸν τὰ κάτω μέρη τῆς Δίρκης, δύο προτομαὶ, εἰς μὲρος τοῦ Ἀμφίονος καὶ ὁ κάλαθος ἔμειναν ἀκολόθωτα, ὥστε συνεπληρώθησαν ὑπὸ χειρῶν νεωτέρων. Ὄθεν ὁ περὶ τὰ ἀρχαιολογικὰ εἰδημονέστατος Σολλάρης, ὁ ἐξετάσας μετὰ προσοχῆς τὸ θαυμασίον τοῦτο ἔργον, περιγράφει λεπτομερῶς τίνα τὰ ἀρχαῖα καὶ τίνα τὰ ἀνικατασταθέντα τεμάχια. Ὁ δὲ Μουῦλλερ μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἐπεσκευάσθη πρῶτον ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Καρκαλάλα, καὶ δεύτερον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, καταφορτισθὲν ὑπὸ ζένων σχημάτων (*surchargé de figures étrangères*).

Καὶ τῷ ὄντι, ὁ Sanchez ἀποδίδωσι τὴν ἐπισκευὴν, βεβαίως τὴν δευτέραν, εἰς τινὰ Βαπτιστὴν Βιάγκην, ἐκ Μεδιολάνων, ὃν ἀποκαλεῖ *métrior γλύπτην, mediocre scultore*· μετ' αὐτοῦ δὲ συμφωνεῖ πληρέστατα ὁ διάσημος Ἑρasmus Πιστολιζέτης, ὁ ἐκδοὺς ἐν Ῥώμῃ τὸ 1844 τὸ ἀρχαιολογικὸν πολύτομον σύγγραμμα *Real Museo Borbonico*, δι' οὗ λέγει ὅτι ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας Παύλου τοῦ Γ'. Φαρνεσίου, προσληφθὲν ἐκ τῶν ἐρειπίων τῶν θερμῶν λουτρῶν τοῦ Καρκαλάλα, ἐπεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ Βιάγκη.

Ἐάν οὖν στερητῆται ἡδὴ τῆς ἀρχαίας τέχνης, καλλωνῆς καὶ γλυκότητος ἐτέρων συμπλεγμάτων, ὡς τοῦ Λαοκόοντος, τοῦ ὄντος τῆς αὐτῆς Ῥοδίως σχολῆς, ἀποδοτέον, νομίζω, εἰς τὰς περιπετείας, καταδρομὰς καὶ ἐπισκευὰς.

Μαίνας οὖν πλεῖστον χρόνον ἐν τῷ Φαρνεσίῳ Ἀνακτόρῳ, ἐξ οὗ καὶ τὴν προσωνομίαν εἴληψε, καὶ κομισθεὶς περὶ τὰ μέσα τοῦ ἀπελθόντος αἰῶνος εἰς Νεάπολιν, ἐτέθη ὑπὸ Φερδινάνδου τοῦ Δ'. ἐν τῇ βασιλικῇ ἐπαύλει. Ἐπιτραπήτω μοι δὲ νὰ γνωμοδοτήσω ὅτι ὁ Βασιλεὺς οὗτος ἐτοποθέτησεν αὐτὸ παρὰ τὴν πηγὴν τοῦ θερμοῦ τούτου περιβόλου, κολλασόμενος ἴσως ὑπὸ τῆς μυθολογίας, ὡς μετασχηματισθεῖς τῆς Δίρκης, κατὰ μὲν τὸν Παιουσανίαν (IX. 25) εἰς ποταμὸν, κατὰ δὲ τὸν Ἀπολλόδωρον (Γ'. 5) εἰς κρήνην.

Ὁ δυστυχὴς Ἄβδας Παγνουύτζης, βουλόμενος ἀπαλλάξαι αὐτὸ, καθ' ὅσον φαίνεται, τῆς φθορᾶς εἰς ἣν ἐκτεθειμένον ὑπέκειτο, συμβουλεύει διὰ τῶν σκέψεων του νὰ χρωματίσωσιν αὐτὸ διὰ ψιμμουθίου παρεσκευασμένου ἐκ βραστοῦ ἐλαίου λινοσπόρου (!), πρῶτον ἵνα προφυλαχθῇ, ὡς λέγει, ἐκ τῶν θαλασσιῶν ἀλάτων, καὶ δεύτερον ἵνα διακρίνηται καθ-

ρώτερον ἀπὸ τινὲς ἀπόστασιν. Πλὴν ἀπηλλάγη εὐτυχῶς τῆς βραδύρου ταύτης ποιητῆς τὸ πολυπαθὲς πάτριον τοῦτο ἀριστούργημα, μετατεθὲν μετ' οὐ πολὺ εἰς τινὰ διάδρομον τοῦ συστηθέντος Μουσείου, ἐνθα καὶ σήμερον διατελεῖ, ἀπέναντι ἐτέρου κολοσσίου ἑλληνικοῦ ἀγάλματος, τοῦ Φαρνεσίου καλουμένου Ἡρακλέους, ἔργου τοῦ Ἀθηναίου Γλαύκωνος, ὡς βεβαιουτῆται ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς· « *Γλαῦκος Ἀθηναῖος ἐποίησε.* » Ὁ ὄντως Ἡρακλεῖος οὗτος Ἡρακλῆς μετεκομισθὲν ἐκ Ῥώμης εἰς Νεάπολιν μετὰ πολλῶν ἀρχαιοτήτων, χειρογράφων καὶ βιβλίων πληρούντων τὸ Μουσεῖον καὶ τὴν ἐθνικὴν βιβλιοθήκην τῆς Νεαπόλεως, ὅτε Φίλιππος ὁ Β'. ἀποθανούσης τῆς πρώτης αὐτοῦ γυναικός, συνεζεύχθη περὶ τὸ 1715, διὰ προτροπῆς τοῦ καρδινάλιου Ἀλβερώνη, Ἐλισαβέταν τὴν Φαρνεσίαν, ἐξ ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἐκλήθη Φαρνεσίος.

Γ'.

Ἐν τούτοις, περιοδεύων ἐν τῇ Βίλλῃ, εἶδον πληθῶν ἀνθρώπων ἰσταμένων παρὰ τὸ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν πανηγυρικῶς ἐγεσθὲν ἄγαλμα τοῦ Νεαπολίτου στρατηγοῦ Π. Κολέττα, (τοῦ γεννηθέντος τὸ 1775, καὶ ἀποθανόντος ἐν Φλωρεντίᾳ τὸ 1834, ἐνὸς τῶν ἐπισημοτέρων ἱστορικῶν τῆς Νεαπόλεως) καὶ μεταδιδόντων ἀλλήλοις τὰς πράξεις τοῦ ἀνδρός. Σκεψάμενος οὖν τίνι τρόπῳ τὰ ἔθνη ἀπαθανατίζουσι προσκόντως τοὺς ἀγαθοὺς πολίτας, ἐκυριεύθη ὑπὸ ἀφάτου μελαγχολίας καὶ συναισθησεως διὰ προχωρῶν, σταματῶ ἀκουσίως παρὰ πηγὴν τινὰ, ἐν ἧ μαρμαρινῶν φυσικοῦ μεγέθους σύμπλεγμα ἴσταται, παριστῶν τὸν Δία, μεταμορφωμένον εἰς κατάλευκον ταῦρον, φέροντα τὴν ὠραίαν Εὐρώπην, συνέχουσαν τὸν ἠνεμωμένον πέπλον καὶ κρατοῦσαν τὸ εὐκαμπὲς κέρας τοῦ βοός μετὰ τὴν λευκὴν χεῖρα αὐτῆς, ὡπως μὴ ὀλισθήσῃ. Τῇ στιγμῇ ταύτῃ ἀνεμνήσθη τοῦ Λουκιανοῦ, τοῦ μετὰ πολλῆς χάριτος τὸν μῦθον τοῦτον περιγράφαντος· συνησθάνθη ὑπὲρ ποτε ὅτι εἰμὶ Ἕλληνας ἐνεθυμήθη τὸ ἀθάνατον παρελθὼν καὶ τὸ ἀναπόδραστον μέλλον τοῦ ἔθνους μου· κατέλιπον πρὸς ὦραν τὸ ἐνεστώς καὶ ἐλπίδες ζωογόνου φωτὸς διετκήδασαν τὸ νέφος τῆς κατακυριευσάσης μου μελαγχολίας! Ἀλλ' ἐνθ', παρὰ τῷ ἀψύχῳ μὲν, ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἐν ἐμοὶ διενεργήσαντι τούτῳ συμπλέγματι, ἐκολύμβων εἰς ἰδέας ἐθνικοῦ μεγαλείου καὶ μέλλοντος, φίλος μου Ἀσκληπιάδης Νεαπολίτης, μεθ' ἐτέρου τινός, προσεγγίσας, μοι λέγει· « *Θάσας εὐαρεστῆ, πάτερ, ἡ Βίλλῃ μᾶς. Βλέπετε τί ὠραῖα ἀγάλματα; Ἰμεῖς δὲν ἔχετε πλέον τοιαύτα καλλονὰς ἐν Ἀθήναις.* » Καὶ τοι ἀπροσδοκῆτως ἐπληρώθη ὑπὸ τῆς πικρᾶς ταύτης ἀληθείας, προκαλούμενος ὅμως ὑπὸ τῆς κομπορρημοσύνης τοῦ ἀνδρός ἀπῆντησα· « *Ναί, φίλε, ἡ Βίλλῃ σας εἶναι ἀ-*

ληθώς ώραία· ἀλλ' ἂν ἔλειπεν ἐξ αὐτῆς ὁ ἑλληνισμός, ἤθελεν δομοῖσαι μίαν τῶν δάσεων τῆς μεσαιᾶς Αἰγύπτου. — Τί ἐννοεῖται, λέγει, μὲ τὴν λακωνικὴν σὰς ταύτην ἔκφραση; — Ἐρώτησον, ἀπεκρίθη, τὰ ἐδῶ ὑπάρχοντα ἀγάλματα τοῦ Δηλίου Ἀπόλλωνος, τοῦ διὰ τοῦ Ἑλλήνος Εὐάνδρου εἰσαχθέντος εἰς Ἰταλίαν Ἡρακλέους, τῶν Λακεδαιμονίων ἐκείνων Πολυδεύκου καὶ Κάστορος, ἢ τὸ ἐνώπιον ἡμῶν τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης σύμπλεγμα, καὶ θέλεις μάθει ὅτι ἄνευ τῆς ἑλληνικῆς δξυνοίας δὲν ἤθελεν εἶσθαι τοσοῦτον ώραία ἢ *Billa* σὰς. — Ἄλλ' ἐντεῦθεν βλέπει τις τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο τοῦ Οὐσεουβίου πανόραμα, τὴν τόσον ἱστορικὴν θάλασσαν τῆς Τυρρηνίας, τὰ σποραδικῶς περκαίμενα ἐκεῖνα νησίδια... — Ναι, φίλε ἱατρέ· ἀλλ' ἡμεῖς ἀνυψόντες τοὺς θρησκείας ἀπὸ τὴν λοφώδη Πυύκα μας, βλέπομεν περὶ τῶν Μακραθῶνα καὶ τὰς Πλαταιᾶς, τὸν Λυκαβητὸν καὶ τὸν Πάρνηθα, τὴν Αἰγίαν καὶ τὴν Σαλαμίνα, ἐπὶ τέλους τὴν θάλασσαν τὴν καταβροχθίσασαν διὰ τοῦ Θεμιστοκλέους τὸν ἀπειράριθμον στόλον τῶν Περσῶν, καὶ ἄλλα ἄλλα εἰσὶν αἱ ἀθάνατοι σελίδες τῆς παναρχαίας τῶν προγόνων ἡμῶν ἱστορίας.»

Ἀναχωρήσαντος ἐπὶ τέλους τοῦ ἱατροῦ, συνησθάνθη ὅτι ἐψεύσθη ἐν μέρει· διότι τὴν *Billa* δὲν διακομοῦσι μόνον τὰ τῶν προῤῥηθέντων θεῶν ἀγάλματα, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ Οὐργιλίου, τοῦ Τάσσου τοῦ Βίκου, τοῦ Κολέττα καὶ ἑτέρων περὶ τὴν Ἰταλικὴν φιλολογίαν σοφῶν ὥστε καὶ αὐτῆς εἰς μελαγχολίαν ἐνέπεσα, ἀναμνησκόμενος ὅτι ἡμεῖς δὲν ἠξιώθημεν εἰσεῖναι νὰ ἀνεγείρωμεν οὐχὶ τοὺς ἀνδριάντας τῶν ἀρχαίων, ἀλλ' οὐδὲ τὰς προτομάς τοῦ Ῥήγα, τοῦ Κοραῆ, τοῦ Γρηγορίου, τοῦ Καποδιστρίου⁽¹⁾, αὐτῶν τῶν ἀοιδίμων εὐεργετῶν τῆς τοῦ ἡμετέρου ἔθνους παλιγγενεσίας καὶ ἀνορθώσεως. Τίς οἶδεν ἂν δι' αὐτῶν ἡμεῖς μὲν ἠθέλομεν ἀναδειχθῆ ἄξιοι ἀπόγονοι τῶν προμνησθέντων Ἀπολλωνίου, Ταυρίσκου καὶ Γλαύκου, ἢ δὲ ἀθάνατος γλυπτικὴ ἤθελεν ἐπιταχύνει τὴν ἐπάνοδον αὐτῆς εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ γνησίαν αὐτῆς πατρίδα⁽²⁾.

Ἐν Νεαπόλει κατὰ Ἰούνιον, 1866.

N. ΚΑΤΡΑΜΗΣ.
Ἀρχιμανδρίτης.

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΑΣ.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλ. 360—380.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Οἰκονομία ἀποταμιεύσεως.

Ἀνάγκη καὶ πλεονεκτήματα τῆς οἰκονομίας. — Μικραὶ ἀποταμιεύσεις. — Παράδειγμα τούτων ἀποταμιεύσεων. — Οἰκονομία δέκα λεπτῶν καθ' ἑκάστην. — Καταργηταὶ αἱ ἀνωφερῆς δαπάναι. — Βαθμιαία εὐζωία ἕνεκα τῆς οἰκονομίας.

Ἀνάγκη καὶ πλεονεκτήματα τῆς οἰκονομίας.

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ ἐπιμελὴς ἐργασία καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς κέρδος· ἀνάγκη καὶ οἰκονομία· διότι, ἂν δαπανᾷς ὅ,τι κερδαίνεις, θὰ μείνης αἰωνίως πτωχός, ἢ μᾶλλον θὰ γίνεσαι καθ' ἑκάστην πτωχότερος, καθ' ὅσον, ἐξοδεύων μέρος τοῦ κεφαλαίου σου (γνωστὸν δὲ ὅτι τὸ κεφάλαιον τοῦ χειρῶνακτος εἶναι ὁ χρόνος), δὲν δύνασαι ν' ἀντικαταστήσης αὐτό.

Ὁ φρόνιμος ὅμως χειρῶναξ δὲν ὑποπίπτει εἰς τοιαύτην παρεκτροπὴν· ἀλλὰ, καταθέτων εἰς τὴν Τράπεζαν τὰς μικρὰς αὐτοῦ οἰκονομίας, ἀπαρτίζει κεφάλαιον, διὰ τῶν τόκων τοῦ οὐοίου καὶ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ ἐπαρκεῖ ἀνετώτερον, καὶ ἐνδεχομένης ἀσθενείας ἢ ἄλλας ἀπροόπτους περιστάσεις ἔχει πῶς νὰ θεραπεύσῃ.

Δὲν ἀγνοῶ ὅτι ἡ οἰκονομία δὲν εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀρετὴ τῶν νέων· διότι, μὴ γινώσκοντες τὰς περιπετείας τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, καὶ νομίζοντες ὅτι τὸ μέλλον δὲν θέλει φθάσει ποτὲ, ἐπιδίδονται εἰς ματαίαις δαπάναις. Καὶ ὅμως οὐδεμία ἄλλη ἠλικία ἀπαιτεῖ τοσοῦτον τὴν οἰκονομίαν ὅσον ἡ νεανική. Ὁ νέος ἔχει ὀλιγωτέρως ἀνάγκας· ὑπομένει εὐκολώτερον τὰς στερήσεις· ἔχει ἀκμαίαις τὰς δυνάμεις, ἱκανὰς νὰ χρηρηγήσωσιν αὐτῷ καὶ πλεονεκτήματα ἀπαιτουμένων ὑπὸ τῆς ἐνεστώσης ἀνάγκης· ἐπὶ τέλους εἶναι βέβαιος ὅτι ἐργαζόμενος θέλει αὐξήσει καὶ τὴν ἐμπειρίαν αὐτοῦ καὶ κέρδος ἀνώτερον θέλει κατορθώσει. Ὁ φυτεῶν δένδρον ἐν καιρῷ γήρατος δὲν ἐλπίζει νὰ ἴδῃ αὐτὸ καρποφοροῦν· ὁ φυτεῶν ὅμως ἐν καιρῷ νεότητος, οὐ μόνον καρπὸς θέλει συλλέξει, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ δένδρου θέλει ἀναπαυθῆ.

Ἡ οἰκονομία εἶναι ὁ ἀσφαλέστατος τῶν πόρων, καὶ μόνος οἱ παραθέλοντες αὐτὴν κατανατῶσι δυστυχίαις. Ναι, φίλε χειρῶναξ, δὲν ὑπάρχει ἔργον τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἐξασφαλίσῃ τὸν μετερχόμενον αὐτὸ ἐναντίον τῆς ἀνάγκης, καὶ νὰ μὴ συντελῇ μάλιστα προϊόντος τοῦ χρόνου εἰς κατασκευὴν μικρῆς τινοῦ περιουσίας, φθάνει μόνον νὰ μὴ δαπανᾷται ἢ

ἐργαζόμενος εἰς περιττὰ καὶ νὰ μὴ ἀναλαμβάνῃ βάρη ἀνώτερα τῶν δυνάμεων αὐτοῦ, νυμφευόμενος ἀκαίρως, ὡς εἶπομεν ἀλλαχοῦ⁽¹⁾. Πάντες ἐν γένει ἔχομεν εἰς τὴν ἐξουσίαν ἡμῶν τὸν θαυματουργὸν ἐκεῖνον λίθον, τὸν μεταβάλλοντα τὸν χαλκὸν εἰς χρυσόν· ὁ λίθος αὐτὸς εἶναι ἡ οἰκονομία, ἥτις μεταβάλλει τὰς δεκάρας εἰς δραχμὰς, καὶ τὰς δραχμὰς εἰς πεντάδραχμα. Ἰδοὺ δὲ καὶ παράδειγμα·

Ἐγνώρισα δύο νέους, οἵτινες δὲν ἦσαν μὲν χειρῶνακτες, τῶν ὁποίων ὅμως τὸ ἔργον ἦτο ἐξ ἀνάγκης συνεχές καὶ ἀδιάκοπον. Καὶ οἱ δύο πρὸ εἰκοσιν ἐτῶν διωρίσθησαν δημοδιδάκταλοι, ἕκαστος ἐπὶ μισθῷ χιλίων δραχμῶν κατ' ἔτος. Ἐπειδὴ δὲ παρέδιδον καὶ ἰδιαιτέρως μαθήματα, καὶ κατεγίνοντο καὶ εἰς ἄλλα ἔργα, τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἑκάστου αὐτῶν ἀνέβαινε εἰς χιλίας ὀκτακοσίας δραχμὰς. Εἶχον δὲ καὶ οἱ δύο ἐντιμότητα χαρκατῆρα, ἦθη ἀνεπίληπτα καὶ συμπεριφορὰν ἀξίαν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν. Ἀλλ' ὁ μὲν ἐγίνωσκε τὸ λογαριάζειν, καὶ, προβλέπων τὰς περιπετείας εἰς τὰς ὁποίας ὑπόκειται ὁ ἀνθρώπινος βίος, ἀπέφευγε πᾶσαν περιττὴν δαπάνην, καὶ θεωρεῖ ἀναγκαίαν καὶ τὴν ἐλαχίστην οἰκονομίαν· ὁ δὲ ἄλλος οὐδέποτε ἐλογαριάζεν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔβλεπε ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ οἰκομηῇ πολλά, κατεργάσθη καὶ τὰς μικρὰς οἰκονομίας. Τί δὲ συνέβη; συνέβη ὅτι μετὰ εἰκοσιν ἔτη ὁ μὲν πρῶτος ἦτο κύριος τριάκοντα χιλιάδων δραχμῶν, ὁ δὲ δεύτερος ἐνὸς μηδενικοῦ.

Καὶ ἂν ἐπήρχετο εἰς αὐτοὺς δυστύχημα τι ἢ ἀσθένεια, ἐκεῖνος μὲν θὰ εἶχε πῶς ν' ἀντιπαλαίσῃ, οὗτος δὲ θὰ ἐταλαιπωρεῖτο. Καὶ ὅμως, ἐγὼ ὅστις ἤμην συνεχῶς μάρτυς τοῦ βίου αὐτῶν, σὲ βεβαίως, φίλτατε χειρῶναξ, ὅτι ὁ δαπανῶν ὅλον τὸ κέρδος αὐτοῦ, δὲν ἔζησεν εὐτυχέστερον τοῦ οἰκονομοῦ· διότι, ἐνθ' εἰς τοῦ ἐνὸς τὰς χεῖρας τὰ χρήματα ἠύξανον, διέρρεον, ἀγνοῶ πῶς, μεταξὺ τῶν δακτύλων τοῦ ἄλλου.

Ἄπλους λαιπὸν καὶ εὐκολος πρὸς πάντας ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς περιουσίας· ἐξόδευσέ ὀλιγώτερα τῶν ὅσα κερδαίνεις· χαλιναγῶγε τὰς δρέξεις σου· παράβλεπε τὰ μὴ ἀναγκαῖα, καὶ θεωρεῖ μὴ ἀναγκαιὸν πᾶν ὅ,τι δὲν εἶναι ἀναπόφευκτον εἰς τὴν ζωὴν σου. Ἄν σήμερον στερεῖσαι περιττῆς τινοῦ ἀπολαύσεως, αὐριον θ' ἀπολαύσεις αὐτῆς καὶ ζωηρότερον καὶ διαρκέστερον.

Ἡμεῖς ὅμως πλάττομεν μυρίας ἀνάγκας φαντασιώδεις, μιμούμεθα τὸν τρόπον τοῦ ζῆν τῶν πλουσίων, καὶ δαπανῶμεν οὐ μόνον τὸ εἰσόδημα ἡμῶν ἀλλὰ καὶ ὅ,τι δὲν ἔχομεν⁽²⁾. Ἰδοὺ τί καταστρέφει

τὸ μέλλον τοῦ χειρῶνακτος. Ἐὰν ὁ χειρῶναξ κερδαίνῃ τρεῖς φέρ' εἰπεῖν ἢ τέσσαρας ἢ πέντε δραχμὰς τὴν ἡμέραν, πρέπει νὰ ζῆσῃ ὡς ἂν ἐκέρδαινε μίαν, δύο ἢ τρεῖς. Ἐνδέχεται νὰ μ' ἐρωτήσῃ τις χειρῶναξ· « Ἄφου κερδαίνω δύο μόνον δραχμὰς, πῶς θέλεις νὰ ζήσω καὶ νὰ οἰκομηθῶ; » Ἐγὼ δὲ ἀποκρίνομαι ἀμέσως· « Καὶ πῶς ζῆ καὶ οἰκομηθεῖ ὁ κερδαίνων μίαν καὶ ἡμίσειαν; Πράττει ὅπως αὐτός. »

Μικραὶ ἀποταμιεύσεις.

Τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ ἄνεσιν καταστρέφει μόνος ὁ χειρῶναξ καταφρονῶν τὴν οἰκονομίαν, ἢ μᾶλλον μὴ θέλων νὰ πεισθῇ ὅτι αἱ μικραὶ οἰκονομίαι, συσσωρευόμεναι, ἀποτελοῦσιν ἐπὶ τέλους ἀξίαν λόγου ποσότητα. Νομίζων ὅτι ἐλάχισται οἰκονομίαι ἢ εἶναι ἀδύνατον νὰ κατορθώσωσιν τὴν περιουσίαν τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖ, ἢ θὰ κατορθώσωσιν αὐτὴν μετὰ πάμπολλα ἔτη· « Πρὸς τί, λέγει, νὰ οἰκομηθῶ πενήκοντα λεπτὰ τὴν ἡμέραν; τί δύναμαι νὰ κατορθώσω διὰ τοῦ ἐλαχίστου τούτου ποσοῦ; καὶ εἶναι λογικὸν νὰ βασανίζωμαι διὰ μίαν τοιαύτην γελοῖαν οἰκονομίαν; μήπως θ' ἀποκτήσω δι' αὐτῆς κἂν δέκα χιλιάδας δραχμῶν; μωρὸς θὰ ἤμην ἂν ἔτρεφον τοιαύτην ἐλπίδα. » Αὐτὰ λέγουσιν οἱ ἀπρονόητοι χειρῶνακτες. Καὶ ὅμως πενήκοντα λεπτῶν οἰκονομία φέρει ἐπὶ τέλους δέκα χιλιάδας δραχμῶν καὶ ἔτι πλέον.

Πεντήκοντα λεπτὰ τὴν ἡμέραν ἀποτελοῦσιν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα δραχμὰς κατ' ἔτος. Ἐὰν τὰς ἑκατὸν ὀγδοήκοντα αὐτὰς δραχμὰς τοκίσῃ ὁ χειρῶναξ πρὸς πέντε μόνον τοῖς ἑκατὸν, καὶ ἂν δὲν δαπανᾷ τοὺς τόκους, ἀλλὰ τοκίσῃ καὶ αὐτοὺς, ἐν διαστήματι τριάκοντα ἐτῶν θέλει ἔχει καὶ πλέον τῶν δέκα χιλιάδων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅστις ἀρχίσει νὰ οἰκομηῇ ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους τῆς ἠλικίας, ὅταν γίνῃ πενήκονταετής, θέλει ἔχει μικρὰν περιουσίαν ἱκανὴν διὰ τὸ ἐπιλοιπὸν τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

Καὶ εἶναι χειρῶναξ ὅστις νὰ μὴ δύναται νὰ οἰκομηῇ πενήκοντα λεπτὰ τὴν ἡμέραν; Βεβαίως ἂν ἔχη οἰκογένειαν δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ οἰκομηῇ τέσσαρας καὶ πέντε δραχμὰς τὴν ἑβδομάδα. Κατέδειξα ὅμως ἤδη τὸ ἄτοπον τῶν ἀκαίρων γάμων. Πόσοι νέοι κερδαίνουσι τρεῖς καὶ τέσσαρας καὶ πέν-

οὐδαμῶ ἴσως ἀλλαχοῦ εὕρσκει τις ὅσον ἐν Αθήναις. Οἱ πλείους ἡμῶν πίνουσι τοῦτ' ἐξ ἑσπέρης, ἢ τρώουσι παγωτὰ, ἢ ὑπάρχοντες εἰς τὸν περίπατον ἐφ' ἀμάξης, ἢ ἐφ' ἀμάξης μεταβαίνουσι εἰς Φάληρον καὶ Παιραιεῖ χάριν θαλασσίων λουτρῶν, τῶν ὁποίων πολλὰς δὲν ἔχομεν ἀνάγκην καὶ τὰ τοιαῦτα. Καὶ ὅμως οἱ πατέρες ἡμῶν ἦσαν πολὺ ἡμῶν ὑγιέστεροι, εἰ καὶ δὲν ἔπινον τοῦτ' οὐτε ἔτρωον παγωτὰ, οὐτε ἐδαπανῶντο ἐν λουσθῶσιν εἰς τὴν θάλασσαν. Δὲν ὁμιλοῦμεν περὶ τῆς καταχρήσεως τοῦ καπνίσου, ἀφοῦ καὶ δεκαετῆ παιδία βλέπομεν ἐκμυζῶντα σιγῶν καθ' ἑδῶν.

(1) Τόμ. 1^{ος}. σελ. 140.

(2) Τὰ ἀλλόθια εἶναι πλάττομεν κατὰ φαντασίαν ἀνάγκας.

(1) Αἱ προτομαὶ τοῦ Καποδιστρίου καὶ τοῦ Εὐάνδρου ἀνηγέρθησαν πρὸ ὀλίγου ἐν τῷ βασιλικῷ τῶν Αθηνῶν κήπῳ (Σ. Π.).

(2) Περὶ τοῦ Φαρνασίου Ταύρου ἀνάγνωθι καὶ Πανδῶραν Τόμ. Α'. σελ. 213 καὶ 272, ἐν αἷς καὶ εἰκόνας αὐτοῦ.

Τοῦ τυροῦ τούτου ἡ κατασκευὴ γίνεται οὕτω· Λαϊοτριβοῦσι τοὺς σπόρους καὶ διὰ τοῦ ἐκθλιβομένου ἐκ τῶν καυλῶν ὅπου νοτίζουσι συγχρόνως αὐτοὺς, σχηματίζοντας εἶδος πολτοῦ, ἐξ οὗ κατασκευάζεται ὁ τυρὸς ἀπαραλλάκτως ὡς ὁ ἐκ τοῦ πεπηγότος γάλακτος. Ἐκ τοῦ φυτοῦ τούτου κατασκευάζεται καὶ εἶδος τι ὑποπρίμματος (σάλσας) φαιοῦ χρώματος, καλουμένου soia, οὗ γίνεται μεγίστη ἐν Ἀγγλίᾳ κτανάλωσις. Κατασκευάζεται δὲ καὶ εἶδος τι ἀλεύρου ὃ, μιγνόμενον μεθ' ἰκανῆς ποσότητος ὕδατος καὶ ὀπτόμενον, μετατρέπεται εἰς ὕλην τινα οὐδόλως διαφέρουσαν κατὰ τε τὴν ὄψιν καὶ τὴν γεῦσιν τοῦ ἀξιολογωτέρου βουτύρου, τὸ δὲ βέλτιστον οὐδέποτε ταγγίζοντος.

I. ΔΕ-ΚΙΓΑΛΛΑΔΣ.

ΕΛΕΓΕΙΟΝ (*)

ΤΗ: ΘΑΝΟΥΣΗ: ἸΡΜΑ:

4

Ἄγρὰ κάλλι, νεότητα, χάρι
Τοῦ θανάτου δὲν φείδετ' ἡ Μοῖρα,
Καὶ ὁ Χάρων μὲ ἄσπλαγγρον χεῖρα
Καταφέρει τυφλὴν προσβολήν.
« Πῶς ἀπέθανε! » πᾶς τις ἠρώτα
Μ' ἐσβεσμένον εἰς δάκρυα ὄμμα.
Νὰ πιστεύσῃ δὲν ἦθελ' ἀκόμα
Σκληρὰν τόσον τοῦ Πλάστου βουλήν.

2

Εἶναι ἄδολος φόρος δακρύων,
Ἀληθῶν, ἦν ὁ κόσμος ἐκφράζει,
Ὅταν αἴφνης ὁ Χάρων ἀρπάξῃ
Ἐνα ὄν ἐκ τῆς γῆς λατρευτόν.
Καὶ τρόντι, ἦν ἄγγελος, ὅστις
Εἰς τὸν Κόσμον αὐτὸν ὠδοιπόρει,
Ὁ καθεὶς πλὴν ἐθρήνηε κ' ἠπόρει,
Πῶς ἀφῆκε τὸν Κόσμον αὐτόν.

5

Ἡπατᾶσο, ραί, κ' ἔλεγες, βλέπων
Τὴν ἀγνήν της μορφήν κ' οὐρανίαν,
Ἀπὸ θρόνον πῶς τρέφεται θεῖαν,
Πῶς ἐκ γῆς δὲν λαμβάνει τροφήν.
Τὴν Ἐδέμ ἀπὸ γόδα καὶ κρῖνα
Ἐκ χειρὸς τοῦ Θεοῦ ζυμωμένη,
Ὡς αὐτὴ γὰρ μὴν ἦτο πλασμένη
Νὰ τῇ δώσῃ τὸ χῶμα ταφῆν.

(*) Σ. Π. Ἐστᾶλη ἀνωμόμως ἐκ Κύπρου.

Καλλιτέχνημα ὅμως τοῦ Πλάστου,
Ἦρ ἐκ γῆς ἐπὶ γῆς πλασθῆν, μόνον
Τοῦ θανάτου ῥ' ἀξίαν τὸν πόνον
Ὅσον ἦτο τὸ θυμ' ἀγαστόν.
Ὁ θρητὸς δὲ τ' ἀγρόν βλέπον θῆμα,
Ἄς ὑψόρῃ πρὸς τ' ἄνω τὸ ὄμμα
« Ὡ σκληρότης! » μὲ βλάσφημον στόμα,
Ἐκφωνῶν πρὸς τὸν Πλάστην αὐτόν.

5

Μ' ἄρθη φαίνετε, στέφετε μ' ἄρθη
Ἄδελφαι, τὸ πολέμιον σῶμα
Εἶν' ὠραία! τῆς πρέπουρ ἀκόμα
Νυμφικῆν ἐνδυμένης στολήν.
Σιωπή! ἡ νεκρὰ ὁμοιάζει
Τὴν γλυκείαν στιγμὴν, ὅτ' ἀφίρει
Τὴν γῆν πλεον ὁ Φοῖβος, καὶ χύρει
Παρτοῦ πένθος σιγῆν ὑψηλήν.

6

Εἰς ἀρθόστρωτον κλίτην ἐπάνω
Γλυκὴν ἔπνον ὡς ἄν τὰ κοιμάται . . .
Ἡ θρηνοῦσα ψυχὴ ἀπατάται . . .
Ὅχι! Ὅχι! δὲν εἶναι νεκρά!!
Θὰ λαλήσῃ, Θεε, μειδιῶσα,
Σχιρτᾶ μήτηρ, Νιῶθη λιθίτη, . . .
Ἀδελφῶν ἀραστέλλοιτ' οἱ θρηνοὶ . . .
Θὰ λαλήσ' εἰς αὐτὰς γλυκερά . . .

7

Ἄλλ' ἀπάτη πικρά! πρὸς πᾶν βλέμμα
Μειδιῶσα πλὴν ἄλαλος μένει.
Θρηναλὶς πρὸ μικροῦ ἐσβεσμένη
Καλλοῆς παρουσία ψευδής.
« Ἰρμα! Ἰρμα! » Ἐκρήννυται πάλιν
Στεναγμοὶ καθειργημένοι καὶ θρηνοὶ
Δὲν σπαράττεται μόνον ἐκείνη
Ἀπαθῆς μειδιᾷ κ' εὐειδής.

8

Σιωπᾶ καὶ οὐδέποτε πλεον
Ἀδελφὰς ἢ μητέρα θ' ἀκούσῃ,
Οὐδὲ λόγον ποτὲ θὰ εἰποῦσι
Τὰ ὠχρόλευκα χεῖλη αὐτά.
Μὲ κλανθοῦς ἢ στοργῆ κ' ἠγάπη
« Ἰρμα! Ἰρμα! » συχρὰ θ' ἀρακράξῃ
Ὁ ἄηρ τ' ὄνομά της θ' ἀρπάξῃ
Κ' Ἰρμα! μόν' ἢ Ἠχὴ θ' ἀπαντᾷ.

9

Ἐν πομπῇ, μικρὸν βῆμα ἀκόμα.
Μὲ λευκὸν ἑσπέρην ἐνδυμένη . . .

Τοῦ ραοῦ ὁ χόρος τὴν προσμένει.
Ἄλλ' ἀρτί ἡμεραίον . . . ἐκεῖ
Ὁ νεκρῶσιμος ἦμος, καὶ πλεον . . .
Τῆς ἀγῆς σιὰ ἦτο χαθεῖσα
Ἰρις ἦτορ ὠραία λυθεῖσα.
Παρσλθὸν ἦτορ ὄραρ γλυκὴ.

40

Εἰς πολέκλανστον τάφον π.λησίον
Νεκροθάπτου ὁ ἄσχος θ' ἀνοιξῆ,
Δις τὸ πένθιμον ἔτος πρὶν ἄλξῃ,
Καὶ τὸν τάφον νεκρὰς θυγατρὸς.
Περὶ νύκτας δὲ μίσας πολλὰς
Ἐκ τῶν δύο μνημάτων γειτόνων
Ἐρωμένον θ' ἀκούης τὸν στόνον
Θυγατρὸς ἀσπασμὸν καὶ πατρὸς.

41

Καὶ συχρὰ, καὶ συχρὰ θ' ἀπαρτῶνται
Ὅραρὰ καὶ δακρύβρεχτα ὄντα
Νὰ ζητῶσιν ἐκεῖ τὰ θανάοντα.
Ἄλλ' οἱ τάφοι τοὺς ζῶντας ποιοῦν ; . . .
Μεταξὺ θ.λιβερών κυπαρίσσων
Αἰ στενάζουσαι αἰσθὰ θὰ ἦναι
Αἰ περθοῦσαι ψυχαὶ τῶν, κ' ἐκεῖναι
Τὸν πικρὸν χωρισμὸν θὰ θρηνοῦν.

42

Εἰς τοὺς δύο τῶν τάφους ἐπάνω
Ἐν μαρμάρῳ μὴ γράψητε κρύφ
« Ὅτι κεῖνται ἐδῶ καὶ οἱ δύο. »
Ἡ μητὸς καὶ συζύγου στοργῆ
Αὐτοὺς ζῶντας κατ' οἴκους νομίζει . . .
Ἄς παρέρχωνται στόνοι ἀθροῖοι,
Ἄλλ' ἄς κρύπτῃ τοὺς τάφους τῶν χλόη.
Ὡ! ἐκεῖ ἄς δεσπόζῃ σιγὴ . . .

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 15, 1866.

Κατὰ τὰς ἐκ Κρήτης εἰδήσεις οὐδεμία εἰσέτι ἐγένετο συμπλοκὴ μεταξὺ χριστιανῶν καὶ Τούρκων οἱ ὀθωμανοὶ στρατιῶται ἐβεβήλωσαν τρεῖς χριστιανικοὺς ναοὺς, τοῦθ' ὅπερ προὐκάλεσε διαμαρτυρήσιν τοῦ ἐπισκόπου Κυδωνιῶν.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς Κ. Δεληγεώργης, ὅστις εὐθὺς μετὰ τὴν περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ ἐπαναστάσεως ἀγγελίαν ἀπέβλεπεν εἰς Κέρκυραν παρὰ τῷ βασιλεῖ, ὑπέστρεψεν ἐνταῦθα. Λέγεται ὅτι σκοπὸς τοῦ ταξιδίου αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἢ εἰς τὴν ἐγκρισίν τοῦ βασιλέως ὑποβολὴ καὶ εἰς τοὺς πρέσβεις τῶν

τριῶν προσκετιδῶν δυνάμεων ἐγγείρισις ὑπομνήματος περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐν Κρήτῃ χριστιανῶν.

Εἰς πλείστας ἐλληνικὰς πόλεις συνέστησεν ἐπιτροπαὶ συλλέγουσαι συνδρομὰς πρὸς περίθαλψιν τῶν προσφύγων Κρητῶν.

Κατὰ τὸν Αἰῶνα ὁ πρέσβυς τῆς Τουρκικῆς ἐπέδωκεν εἰς τὴν κυβέρνησιν, τὴν 10 Αὐγούστου, διακοίνωσιν δι' ἧς παραπονεῖται ὅτι ἀνεχώρησαν ἐκ Πειραιῶς ἱκανοὶ Κρητῆς καὶ ἄλλοι, ἐν παρτάξει σχεδὸν καὶ φέροντες ὄπλα.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΘΗΛΕΓΡΑΦΟΣ. Ὁ μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς κατασταθεὶς πρὸ τινῶν ἐτῶν καὶ μετ' ὀλίγον καταστραφεὶς ὑποβρύχιος τηλεγράφος, ἐγένετο ἐκ νέου στερεώτερος καὶ τηλεγραφήματα ἀντηλλάγησαν μεταξὺ τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ νεωτέρου κόσμου. Ἐπὶ τούτῳ ἐδαπανήθη μέγα ποσὸν, τὸ ὅποιον, ὡς ὑποτίθεται, θέλει ἀναπληρωθῆ ἐντὸς τοῦ πρώτου ἔτους ὑπὸ τοῦ προϊόντος τῶν τηλεγραφημάτων. Τοσοῦτῳ δὲ μέγα καὶ μεγάλων ἀποτελεσμάτων παρτίτιον ἐθεωρήθη τὸ κητόρθωμα, ὥστε καὶ ἡ βασιλισσα τῆς Ἀγγλίας ὠμίλησε περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀπολύσεως τῶν Βουλῶν. Πρόκειται δὲ νὰ δεθῶσιν αἱ δύο ἡπειροὶ καὶ διὰ δευτέρου τηλεγράφου, ἀρχομένου ἐν Ρωσίᾳ διαβαίνοντος τὸν Βερίγγειον πορθμὸν καὶ λήγοντος ἐν Ἀμερικῇ.

ΜΑΤΘΙΛΑΗ. — Ἡ Ματθίλδη, ὑπανδρευθεῖσα πολὺ νέᾳ νεαπολιτανῶν εὐγενῆ, ἔμεινε χήρα καὶ μήτηρ τὸ 15 ἔτος τῆς ἡλικίας ἄγουσα. Ἐνθ' ἑνὶ τῶν ἡμερῶν ἴστατο κρατούσα τὸ βρέφος αὐτῆς εἰς ἡνεοφγμένον παράθυρον ἐπὶ τοῦ Βολτούρνου, τὸ παιδίον, διὰ τινος αἰρηνιδίου πηδήματος, ἐβρίσθη εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἐγένετο ἄφαντον. Ἡ μήτηρ, ἔξω φρενῶν γενομένη, ἔπεισε κατόπιν αὐτοῦ διὰ νὰ τὸ σώσῃ εἰς μάτην ὅμως· αὐτὴ δὲ μετὰ μεγίστης δυσχερείας ἐσώθη πρὸς τὴν ἀντιπέραν ἀκτὴν, ὅτε γάλλοι στρατιῶται, δροῦντες τὴν χώραν πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἀπήγαγον αὐτὴν αἰχμάλωτον.

Ἐξακολουθοῦντος δ' ἐν τούτῳ τοῦ πολέμου μεταξὺ Γάλλων καὶ Ἰταλῶν μετ' ἀκαθέκτου ὠμότητος, οἱ Γάλλοι ἠτοιμάζοντο νὰ κκοποιήσῃσιν τὴν ταλαιπωρον γυναῖκα· ἀλλ' εἰς τὴν στυγεράν ταύτην ἀπόφασιν ἀντέτεινε νέος τις ἀξιωματικὸς, ὅστις, λαθὼν ἐπὶ τῶν ὤμων, ἀπήγαγεν αὐτὴν σῶαν εἰς τὴν πατρίδα του. Καὶ πρῶτον μὲν προσέβηκε τὰ ὄμματα αὐτοῦ τὸ προσωπικὸν κάλλος, μικρὸν δὲ

ὑστερον τὸ ἠθικὸν τὴν καρδίαν. Συζευθέντες λοιπὸν, οὗτος μὲν ἀνέβη εἰς τὰς ἀνωτάτας θέσεις, ἀμφότεροι δὲ διήγον βίον εὐδαίμονα. Ἀλλὰ τοῦ στρατιώτου ἡ εὐδαιμονία οὐδέποτε δύναται νὰ ὀνομασθῆ διαρκής· μετὰ διάστημα ἐτῶν τινῶν, τοῦ στρατοῦ, οὗ τινος ἤρχεν, ἠττηθέντος, ἠναγκάσθη ὁ ἀξιωματικὸς νὰ ζητήσῃ ἄστυλον ἐν τῷ ἄστει ἔνθα εἶχε διαβιώσει μετὰ τῆς συζύγου.

Ἐν τοσούτῳ, πολιορκηθεὶς ἡ πόλις, ἐπὶ τέλους ἔπεσεν. Ὀλίγαι δὲ ἱστορίαι δύνανται νὰ παράσχῃσι ποικιλότερα ὁμιότητος παραδείγματα ἐκείνων, ἄτινα οἶτε Γάλλοι καὶ οἱ Ἴταλοὶ διέπραττον τότε κατ' ἀλλάλων.

Ἀπερραίσθη τέλος ὑπὸ τοῦ νικητοῦ, κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, νὰ θανατώσῃσι ἅπαντας τοὺς γάλλους αἰχμαλώτους καὶ ἰδίως τὸν σύζυγον τῆς Μαρθίλδης, ὡς τὸ πρῶτιστον ὄργανον τῆς πεπρατταμένης τῆς πολιορκίας. Αἱ ἀποφάσεις ἐν γένει ἐξετελέσθησαν. Ὁ δορυάλωτος στρατηγὸς ἐξήχθη, ὁ δὲ ἄμιος ἦν ἔτοιμος, ἀναμείνων τοῦ προεδρεύοντος τὸ δικαστήριον στρατηγοῦ τὸ σύνθημα. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ Μαρθίλδη προσήλθεν ἵνα δώσῃ τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν τῷ συζύγῳ καὶ ἐλευθερωτῇ αὐτῆς, ὀλοφυρομένη διὰ τε τὴν οἰκτράν αὐτῆς θέσιν, καὶ τὴν ἀμείλικτον εἰμαρμένην, τὴν διασώσασαν αὐτὴν τοῦ θανάτου ἐν τῷ ποταμῷ Βολτούρνω, ὅπως πάθῃ μεγαλύτεραν δυστυχίαν. Ὁ στρατηγὸς, νέος ὢν, ἐξεπλάγη διὰ τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς, καὶ ἐλυπήθη διὰ τὴν συμφορὰν αὐτῆς· ἀλλ' ἔτι συμπαθέστερον συνεκινήθη ἀκούων αὐτῆς μνεῖαν ποιουμένης τῶν προτέρων κινδύνων. Ἦτο δὲ ὁ υἱὸς τῆς, τὸ βρέφος τὸ καταπεσὸν εἰς τὸν ποταμὸν, ὅστις, ἀγνωρίσας αὐτὴν, κατέπεσε παρὰ τοὺς πόδας τῆς. Τὰ λοιπὰ ἐννοοῦνται εὐκόλως· ὁ αἰχμαλώτος ἀπελύθη, καὶ πάντες ἐγένοντο εὐδαίμονες. (Goldsmith.) ΠΕΤΡΟΣ ΑΛΕΞ. ΤΥΠΑΛΛΟΣ.

ΠΑΝΟΝΙΑ. Πολὺς λόγος γίνεται ἐν Ἀγγλίῃ περὶ παραδόξου τινὸς ἐφευρέσεως. Κύριός τις ἐφευρε τεχνικὸν δῆμα ἐγνωσμένον ὑπὸ τὸ ὄνομα Ρανονια, τὸ ὁποῖον κατασκευάζεται ἤδη εἰς μεγάλην ποσότητα πρὸς διαφόρους χρήσεις, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν πρὸς ὑπόδησιν. Διατείνεται δὲ ὁ ἐφευρέτης ὅτι δύναται νὰ κατασκευάσῃ καὶ θώρακας πλοίων καὶ τηλεβόλα ἐκ χαρτίου. Ἴδου δὲ τί πράττει· λαμβάνων χαρτίον, καὶ διαβρέζας αὐτὸ εἰς ὕδωρ αὐτῷ μόνον γνωστὸν, ἐπιτίθεισιν ἄλλεπάλληλα νέκ φύλλα, ἕως οὗ γίνωσιν ὀγκώδη ὅσον θέλει. Τὸ δὲ ὕδωρ συγχολλᾷ αὐτὰ οὕτως ὥστε σκληρύνονται ταχέως. Πειράματα ἐξακοντίσεων σφαιρῶν ἐγένοντο ἐπὶ τούτου τοῦ χαρτίου, ἐπὶ σιδήρου καὶ ἐπὶ ξύλου, καὶ ἀπέβησαν πρὸς ὄφελος τοῦ πρώτου. Ἡ δύναμις τῆς ἀντιστάσεως ἐνὸς δακτύλου χαρτίου ἰσοῦται πρὸς τὴν δύναμιν δέκα

δακτύλων τοῦ καλλιτέρου δρυῖνου ξύλου. Τὸ χαρτίον ἔχει καὶ τοῦτο τὸ πλεονέκτημα ὑπὲρ τὸ ξύλον καὶ τὸν σίδηρον, νὰ μὴ ὑπόκειται εἰς σῆψιν· εἶναι δὲ ἀφλεκτον καὶ ἀδιάβροχον· τὸ δὲ εἰδικὸν αὐτοῦ βᾶρος εἶναι ὀλίγον ἕλασσον τοῦ δρυῖνου ξύλου.

Ὁ Κ. Szermely κατασκευάζει διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου, περιτυλίσσειν χαρτίον περὶξ κυλίνδρου, καὶ ἐλαφρὰ τηλεβόλα. Τέλος κατασκευάζει καὶ τὸ ὑλικὸν ὀλοκλήρου οἰκίας, ἵνα ἐμπράκτως ἀποδείξῃ ὅτι τὸ χαρτίον τοῦτο δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰς τῶν μεταναστῶν οἰκίας, εἰς προσωρινὰς ἐκκλησίας καὶ σκηνάς.

Μ. ΓΚΙΟΛΜΑΣ.

Φοιτητὴς τις τῆς ἰατρικῆς, ἐπὶ τοῦ προσώπου ὀφθαλμοῦ ἐφαίνοντο οἱ κόποι, οὓς κατέβλεπε πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ἐπιστήμης του, ἐδίδεν ἐξετάσεις βοτανικῆς. Τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ παρουσιάσῃ ὁ καθηγητὴς πρὸς τὸν ἐξεταζόμενον ἱαματικὸν τι φυτὸν, τοῦ ὁποῖου οὗτος ὀφείλει νὰ εἴπῃ τὸ ὄνομα καὶ τὰς ἀρετάς. Ὁ καθηγητὴς λοιπὸν ἔδειξεν εἰς τὸν φοιτητὴν σωρὸν τινα καπνοῦ· ἀλλ' οὗτος, γνωρίζων τὸ φυτὸν τοῦτο μόνον ὑπὸ τὸ σχῆμα, ὅπερ τῷ δίδουσι τὰ ἐργαστήσια, ὑπὸ τὸ σχῆμα λέγω τοῦ σιγάρου, εὗρισκετο ἐν μεγάλῃ στενοχωρίᾳ. — Δὲν ἀναγνωρίζεις τὸ φύλλον τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ καθηγητὴς ἐπιθυμῶν νὰ τὸν βοηθήσῃ, καὶ ἐν τούτοις τὸ μεταχειρίζεσαι πολλάκις τῆς ἡμέρας.

— Εἶναι ἄψινθος, ἀνεφώνησε περιχαρὴς ὁ σπουδαστής. — Ἡ φωνὴ αὕτη τῆς καρδίας του δὲν τῷ ἐχρησίμευσε, καὶ οὕτω δὲν ἔλαβε τὸ δίπλωμα.

Λόγος τοῦ ἐν τῷ 392 φυλλῷ. αἰρίγματος
καὶ τοῦ γρίφου.

Πνύξ. — Νύξ.

Ἄνδρὸς ἐπιφανοῦς ὁ τάφος ἐν πάσῃ γῆ.

ΓΡΙΦΟΣ

ΚΑΚΩΝ

ΤΩΝ

ΚΟΝ

